

11-12 EYLÜL AVRUPA DAYANIŞMA KOMİTELERİ
TOPLANTI TUTANAĞI

1. GÜNDEM MADDESİ:

EKREM AYDIN- İSVEÇ

İsveç'deki dayanışma çalışmalarının döküman ve belgeleri getirildi, Deney açısından çalışmaların özeti. 22 Ekim 1981 yılında çalışmaları başlattık. Merkezi Paris'de bulunan komite ışığında 3 sendikacı, 1 gazeteci 1 dernek yöneticisinden oluşan DİSK'le dayanışma komitesini kurduk. Komite kurulduktan sonra demokratik kuruluşları, sendikaları, basını ziyaret ettik. Rejimin iç yüzünü tanıtmaya çalıştık. Gazetelerde roportajlar yayınlandı. Tutukluların durumu, işkenceler İsveç gazete ve televizyonuna aksetti. Hem İsveçli kamuoyu, hem de göçmen işçi örgütleri bilgilendirildi. Bu çalışmalar sürerken İsveç Sendikalar Konfederasyonu karşımıza DİSK'i kim temsil ediyor sorusu ile çıktı. Ortaya bir mektup çıkarıldı basına dağıtıldı. Biz tartışmayı kesmeye çalıştık. O günden bugüne Konfederasyonla ilişkilerimiz bozuldu. Bu dayanışma çalışmalarımızı da olumsuz etkileyen bir etmen oldu. Biz de işkolu sendikaları düzeyinde, kişisel dostluklarla ilişki kurduk. Kimi sendikacıları Türkiye'ye gönderdik. Anayasa ile ilgili sempozyum hazırlığına giriştik. Parlamentodaki Partileri ve sendikaları çağırdık. İsveç'te bir komite kurulmasını hedeflemiştik. Görüşmeler o denli yönlendirildi ki İsveçliler böyle bir komitenin kurulmasını kendileri önerdi. Sonuçta bir komite kuruldu. Komitede parlamento partilerinin birer temsilcisi ve Hür Kiliseler Birliği başkanı yer aldı. İsveç'te bir konferans yaptık. İlk kez bir parlamento binasında bu denli geniş kapsamlı bir konferans toplandı. Konsoloslüğün tüm engellemelerine karşı konferansı parlamento binasında yapmayı başardık. Diğer yandan İsveçlilerle ilişkilerin geliştirilmesine çalıştık. Politik görüş üyürümü yapmadan Türkiye'den politik tutukluların isimlerini tesbit ettik. Tutuklu ailelerinin adresi, mesliği, çocuk sayısını tesbit ettik. 60 a yakın

ailenin adresini Sendikalara verdik. Onların düzenli yardım yapmasını sağladık. Bu eylem Diyarbakır'da başarılı oldu. Hapishanelerden sesler geldi. İsveçli gazetecileri hapishaneyi ziyarete gönderdik. Sendikalar parayı direkt bize vermiyorlardı. Verdiğimiz ailelere kendileri göndermeyi tercih ediyorlardı. Ancak son 6 aydır çalışmalar tıkanıp. Ancak bunu aşabileceğimize inanıyoruz. Diyarbakır Belediye reisinin adopsiyon edilmesini sağladık. Ancak ailesi baskıdan korktuğu için bize bu kararın geri alınmasını rica etti. Şimdi kendi arkadaşlarımızdan para toplayarak durumu çok kötü ailelere yardım ediyoruz.

Önerilerim: - Merkezi bir yapılanmanın oluşması
 - Eylem kararları alınması
 - Yönlendirici çalışmalar, plan ve program içinde yapılmalı.

MURAT TOKMAK- ALMANYA

Gündem maddeleri bize ulaştırıldığında çeşitli zorluklarla hazırladığımız eylemlerin dökümünü bulamadım. Çünkü yaptığımız çalışmalarda, bu çalışmaları belgelendirmeyi eksik yaptık. Bu çalışmaların belgelerini merkezileştirmek çok önemli. Şimdi kendi yaptığım çalışmaları aktarayım.

- Alman Demokrat Sendikalar Birliği ile ortak toplantılar yaptık. Türkiye ile dayanışma çalışmaları düzenledik.
- Türkiye'deki baskı ve uygulamalara karşı protesto telgrafları gönderdik(Cum. Başbakan, Meclise)
- Az miktarda da olsa Türkiye'ye maddi yardım gerçekleştirdik ('Türkiye Demokrasi güçleriyle dayanışma girişimi') adıyla
- Türkiye'yi gündemde tutmak için aktif rol oynamaya çalıştık. Çeşitli girişimler oluşturduk.
- Alman Demokrat kamuoyunu etkilemeye yönelik FİDEF örgütüne bağlı örgütlerin çeşitli organizeleri oldu.
- Türkiye'den gelen politik ilticacılar düzenlenen bu toplantılara katılarak, Alman demokratlarına ve göçmen işçilere baskı ve uygulamalar konusunda bilgi verdiler.

Belgelerin bir kısmını getirdik.

S. ÜSTÜN: BERLİN

Berlin'de Dayanışma Komitesi yok. DİSK, Komitesi, Aydınlar Girişimi, Türk merkezi eliyle dayanışma çalışmaları yürütülüyor. 17 Eylül'de Frankfurt toplantısına benzer bir toplantı yapacağız. 1981 Yılı sonunda DİSK gecesi yapıldı. 12 Eylül 3 yıldan beri protesto ediliyor. Demokratik birlik komitesi 15-16 Haziran toplantısını iki kez yaptı. Türk Merkezi ve demokratik birlik komitesinin ortak çalışması ile Türkiye'de demokrasi'nin olmadığını anlattık. DİSK'i anlatırken büyük eylemlerimizden görüntüler verdik. 12 Eylül neyi ezmiştir kamuoyunu onu anlatmaya çalıştık 17 Eylüldeki toplantıyı da bu yaklaşımla örgütledik. Programı göze kulağa hitap eder bir biçimde slayt ve diğer araçlarla görüntülemeye özen gösterdik. Böyle yapılırsa dikkat artıyor. Bu çalışma sırasında sendikalarla ilişkilerimiz gelişti. Aydın, bilim adamı, yazar çevrelerle diyalog geliştirdik. Dökümanlarımız iyi, bandlarımız ve afişlerimiz var.

Bu anlamda çalışmalarımız merkezi bir yapılanma göstermiyor. yerel olanaklarla çalışma yürütüyoruz. Şimdi çalışmalarımızın yöntemini değiştiriyoruz : Örnek . Eskide n DİSK şudur şunları yaptı diyorduk. Şimdi 12 Eylül neler yaptı, Geçmişte demokrasi hareketi nasıldı. Eylemler nasıldı. bunları görüntülemeye çalışıyoruz. Toplantılarda değişik dillerdeki konuşmaları projeksiyonla veriyoruz.

Belgelerimizi derleyeceğiz.

AVUSTURYA: HALİT ERDEM

Gündemin 1. maddesindeki fikir çok önemli Çalışmalarımızın belgeleri dosyalarda hazır. Ancak bunları nasıl değerlendirebiliriz diye düşünüyorduk. O açıdan bu çalışmaların merkezi bir şekilde toplanarak değerlendirilmesi çok önemli.

Çalışmalar:

Avusturya'da dayanışma çalışmalarını 1984'ün sonbaharında başlattık. İlk olarak Avusturya sosyalist partisi merkez yayın organında yaptığımız söyleşiyi yayınladık. DİSK'in 18. Kuruluş yıldönümü çalışmalarını başlattık. DİSK'le dayanışma komitesi oluşturduk. Avusturya sendikalar birliği'nin gündemine girdik. 13 Şubat'ta toplantıyı gerçekleştirdik. DİSK'le dayanışma komitesi üç Türkiye'li'den oluşuyor. Sendikalar birliği'nin desteğini aldık. Toplantıda Gültekin Gazioğlu ve sendikalar Birliğinden ve Sili sendikalar Birliği'nden konuşmacılar gecede konuşma yaptı

Barış Davası tutukluları için kampanya başlattık. 18 bin imza Mahmut Dikerdem ve Reha İsvan için 700 kart gönderme kampanyası yaptık. Türkçe Almanca broşür yayınladık. Diyarbakırda'ki 8 tutuklu aileye para ve yiyecek yardımı gönderdik. Avusturya'nın çeşitli bölgelerinde dayanışma konulu toplantılar yaptık. 1985 de Avrupa Parlamento'buna yönelik çalışmalara katıldık. Bir rapor hazırladık ve bilgi dosyaları verdik. Avrupa parlamento'suna katılacak parlamenterlere Avusturya Demokratik sendikalar birliği ile ortaklaşa DİSK'ile dayanışma toplantıları düzenledik. Avrupa'da yaşayan 37 sendikacıdan (Türkiyeli) 7 arkadaşımız katıldı. Buna rağmen toplantıdan bazı sonuçlar aldık. Avusturya barış Derneği Konferansı'na katıldık. Tebliğ sunduk.

8 Mart kutlamalarını yaparak Türkiye'deki kadınlarla dayanışma sağladık. Bu toplantılara Türkiyeli-yunanlı 200 den fazla kadın katıldı.

İçinde yabancılarında olduğu bir komite kuramadık.

5 kişilik komitemiz var. Her somut iş için ayrı çalışma komitelerini oluşturarak iş yapıyoruz.

Bazı önemli gazete ve dergilerle ilişkilerimiz iyi. Politikacı, bilim adamlarıyla ilişkilerimiz var. 50 kişilik bir isim listemiz bulunuyor.

Derlediğimiz dökümanlar:

- Av.ulusal Barış konferansı'na sunduğumuz tebliğ vve dağıtılan bildiriler.
- Av. gazetelerinde yayınlanan yazılar, Barış hareketi ve kadın hareketi yayın organlarında çıkan yazılar.
- Diktatörlüğün yıldönümünde yayınlanan broşür.
- DİSK gecesi ile ilgili yayınlar
- Şilili Sendikacılarla yapılan ortak açıklama
- Av. Sendikalar birliği ile ortak açıklama
- Türkiye'ye gönderdiğimiz imza kampanyalarının metinleri

SORU: KARABEY KALKAN: Sizden başka çalışma yürüten gruplar var mı ?

CEVAP: HALİT ERDEM: Daha önce dayanışma çalışması yapılmamış 18 Eylül'de Özal'ın gelmesi dolayısıyla Avrupa demokratlar Birliği'nin toplantısında Devrimci-işçi-Kürdistan Enformasyon bürosu örgütleri ile biraraya geldik. Bu eylemi birlikte yürütüyoruz.

TURGAN ARINIR:

Ülkelerde demokratlarla ilişki kurulurken, onun diğer ülkelerdeki ilişkileri kanalıyla ilişki kurulan demokratların sayısı artırılabilir. Öyle deneyler varsa arkadaşlar onları da anlatın.

İSVİÇRE: GENÇER

İç organizasyonu tamamlanmış bir dayanışma çalışması yok
Türkiyeli İşçiler Birliği'nin yaptığı dayanışma çalışmaları
Aydınlar Girişimi'nin çalışmaları

Bir eylem nedeniyle oluşan çalışan komiteleri şeklinde çalışılıyor (Haydar Saltuk'u protesto eylemi)

- Ocak ayında İsviçrelilerin katıldığı kültür gecesi

- Türkiye'deki baskıları anlatan slaytlı bir toplantı

30 Mayıs İsviçre sosyal Demokrat Partisi ile Aydınları girişimi ortaklaşa bir toplantı

- Irkçılığa karşı TİB ile Sosyal Demokrat Parti ortak toplantısı

- Türkiye'deki sendikaların durumunu anlatan bir toplantı

Bu toplantılar Cenevre, Zolozan kantonlarında yapıldı.

Kağıt ve batba işçileri sendikası DİSK'le dayanışma için genel kurul kararı çıkarması sağlandı.

- Kampanyalar sürdürüldü

- Haydar Saltuk'un İsviçre'den gönderilmesine yönelik kampanyayı İsviçreliler yürütüyor. Bugün elçilik önünde eylem var. Bir basın açıklaması yapılacak. Komitenin sunduğu dökümanlar yeterli bulunmadı. Bizlerden yardım istiyoruz. İsviçrede konuşulan 3 dilde bülten çıkarıyoruz. Dayanışma çalışmalarını paralellikler kurmaya çalışıyoruz.

- Orhan Taylan'a İsviçneli ressamlardan resim malzemeleri gönderme eylemi örgütlendi. Hapishane idaresi böyle biri yok diye geri gönderdi. malzemeleri yeniden gönderdik. Basını haberdar ettik.

Dil bilen arkadaşlarımız çok az, zorluklarımız var.

Tüm çalışmalarımızın dökümanları yok.

Bize yakın olması gereken örgütlerle ilişkileri kuramadık.

İSVİÇRE: ÜNAL

Bu ülkeye 1983-1984 sonrası dönemlerde geldik. Çalışmalara İsviçrelileri katma düşüncemiz vardı. Ama diğer akımlarda böyle bir çalışma başlatmıştı. İsviçre'de bir sürü komitede aynı kişiler vardı. Bizde oluştursaydık yine aynı kişiler olacaktı. Onlardan adresler istedik. Bu adreslere enformasyonlar gönderdik. Dürrenmat'tan imza aldık. Max Frisch'den destek aldık. İlişkilerimiz sonucunda şimdi bu kişilerle

Komite oluşturabilecek hale geldik. Eğer başlangıçta girişseydik böyle bir Komite oluşmayacaktı.

FRANSA: MAHMET KARACA

Dayanışma çalışmalarında Fransa bir merkez işlevi gördü. Yürütülen dayanışma çalışmaları sırf Fransa ile sınırlı kalmadı. Uluslararası kamuoyuna yönelik çalışmalar yürütüldü. Bugüne kadar ki dayanışma çalışmalarında iki olgu:

DİSK ve Barış Davası ile dayanışma çalışmalarında Fransa merkez işlevi gördü. Bu örgütlerin yöneticilerinin yoğunlaştığı yer itibariyle

Avrupa Parl. ve Avrupa Kon. yönelik çalışmalarda da merkez itibariyle Fransa'dan yürütüldü. Avrupa Konseyi ile ilişkiler kuruldu bugün bu çalışmalar devam ediyor.

FRANSA: MAHMUT DEĞER

Fransa'da dayanışma çalışmaları iki bölümde incelenmeli

1- 12 Eylül öncesi yürütülen çalışmalar

2- 12 " sonrası yürütülen çalışmalar

12 Eylül öncesi çalışmalar üç örgüt tarafından yürütülüyordu.

Türkiyeli Öğrenciler birliği

İşçi örnekleri

Fransız demokratlarından oluşan Fransa-Türkiye Dostluk Derneği

Bu örgütlerin varlığı 12 Eylül sonrası dayanışma çalışmalarının başlatılmasında bize büyük kolaylıklar sağladı.

FTÖB 12 Eylül den sonra Fransa öğrenci gençliği ile ortak eylemler düzenlendi. FTİB ARACILIĞIYLA çalışmalar yapıldı.

Sol Birlik eylemleri desteklendi.

Çok sayıda kültürel eylemler düzenlendi.

Dostluk Derneği aracılığıyla Orhan Apaydın'a onur ödülü verilmesinin sağlandı.

Sosyalist ve Komünist Partisi eylemlerimizi destekledi.

66 Aydın 30 Parlamenter 12 Eylülü protesto eden bildiriye imzaladı.

1981 de Sol Hükümetle ilişkiler oldu. Başbakan'a resmi mektuplar yazıldı.

9,12 1982 de Nazım Hikmet'in 80 doğum yıldönümü kutlandı.

Geceye Fransız Kültür bakanı katıldı.

1983 de bir proje hazırlandı. Türkiye evi kurulmak üzere Bu proje kültür bakanına sunuldu. Ancak sonuçlanmadı

12 Eylül'den sonraki özgün çalışmalar:

Av. Kon ve Av. Parlamentosuna yönelik çalışmalar

Barış Disk, Gençlik, Aydınlar davasına yönelik dayanışma çalışmaları.

12 Eylül sonrası merkezi bir bülten çıkarıldı. Çeşitli

Gelişen ilişkiler sayesinde 5 ülkenin Türkiye'yi şikayet edeceğinin sinyalini alarak çalışmalarımızı bu na yönelttik. Dayanışma çalışmalarında Avrupalının anlayacağı dili kullanmak çok önemli. Av. Kon Türkiye'yi atsın demedik. Avrupa Konseyi toplantısı'na Türkiyeli parlamenterlerin toplantıya alınmaması önerisini götürdük.

Şikayetçi 5 ülke şikayetlerini geri aldığıında bir deklarasyon yayınladık. Türkiye "ükümetinin verdiği raporlara karşı bizde rejimin uygulamalarını gözlerönüne seren raporlar verdik. Av. Parlamentosuna yönelik çalışmalar bu denli etkili olamadı. Çünkü çok sık toplanıyor. Gündemine türkiye'yi sokmak çok zor. Ancak girişimle rde bulunduk başarılı sonuçlar alındı.

Anayasa, işkence, seçimler, infaz yasasıyla ilgili broşürler çıkardık.

FRANSA-STRASBURG

Özgün çalışmalar var.

Bu bölgede 12 Eylül öncesi de dayanışma çalışmaları vardı. (işkencelere karşı, depremzedeler ve çorum olayları) ilgili dayanışma çalışmaları yapılmıştı. Çorum için 70 bin frank toplandı.

12 Eylül sonrası eylemler:

"er yıl 12 Eylül protesto eylemleri var.

Hedeflerimiz: 1- Avrupa kamuoyuna yönelik

2- Türkiyelileri aktifleştirmek(geceler, yürüyüşler

3- Merkezi çalışmalara destek vermek

çalışmalarımızın omurgasını Türkiyeli işçiler teşkil ediyor

Bu çalışmalar fransızları da etkiledi. İşçiler belediye başkanlarını zorluyor . Böylece belediye başkanları bizlerle ilişki kurmak zorunda kaldı.

Merkezin eylem kararları dışında ortak eylemler yapıldı. TSİP Dev-yol, Devrimci-aden-iş ile ortak eylemler

Göçmen işçi örgütleri ile ortak toplantılar. Yerel Seçimler için 1983

Ancak bölgemizdeki yerel yönetimler gerici , eğer Türkiyeli göçmen işçi sokaklara dökülürse istemlerimize yerel yönetim sahip çıkmak zorunda kalıyor. (Davullu zurnalı yığinsal yürüyüşler sonucu)

Tüm gruplarla ortak çalışmaya gayret gösteriyoruz. Av. KON. önünde diğer gruplarında katıldığı 700 kişilik bir gösteri yaptık Bölgede sendikalaşma geri olmasına rağmen DİSK'le dayanışma da bize destek oldular. 1984 de DİSK-CJT ortak toplantı yaptık

İlk dönemlerde zorluklarımız oldu. CJT olanaklarını bize açtı. 10 binlerce bildiri basıldı. Aydınlar Girişimi'ne destek verdik. Girişimin broşürünü n postalama masrafını göçmen işçi derneği üslendi. Göçmen işçi yığınlarının dayanışma hareketinde aktif tutum almasını sağlarsak Sosyal demokrat'lara ileri adım attırabiliriz.

Akat: Fransa'da dayanışma çalışmalarında sendikalarla ilişkiler nasıl ?

MEHMET KARACA: Fransa'da en büyük desteğimiz CJT , DİSK'le dayanışma çalışmalarında bize çok yardımları oldu. DİSK davalarına CJT'den heyetler gönderildi. Avrupa'da hiç bir sendikadan göremeyeceğimiz uluslararası planda en iyi ilişkilerimiz CJT ile . Bu sendika Dünya sendikalar Federasyonu'na bağlı tek federasyondur. Bize her zaman destek oluyolar.

Av. Konseyi ve Av. Parlamento'su'na yönelik çalışmalar Fransa ve Strasburg'da oluyorsa da bunlar bir sonuç toplantısıdır. Esas politika diğer ülkelerdeki çalışmalar aşamasında belirleniyor. Strasburg toplantısı öncesi parlamenterleri Türkiye hakkında ne denli enforme edersek o oranda başarıları sonuçlar elde ediliyor. Bu saptamayı sadece merkezi çalışma olarak görürsek, eksik tanımlanmış oluruz.

İNGİLTERE: CAHİT BAYLAV

İngiltere'de güçlü bir dayanışma faaliyeti yüzyıllardan beri yürütmüş, Sömürgeci ülke, anti-sömürge hareket güçlenmiş. Bu nedenle tüm ülkelerle güçlü bir dayanışma hareketi vardı. İşçi partisi'nin dayanışma geleneği, TUC'ın dayanışma geleneği ve yaygınlaşan barış hareketinin güçlülüğü gittiğimiz dönemde bizim için avantajdı.

İngiltere'de dayanışma hareketi sadece duygusal değil, politik bir ilişki içinde görme eğilimini de içinde taşıyordu. Bizim temel felsefemiz örgütleyeceğimiz dayanışmanında bu temele ulgun olmasaydı. O nedenle bu örgütlerin temsilcilerini aramıza katma düşüncesiyle işe başladık. İngiltere'de dayanışma 1982 yılında Türkiye'nin yakın dostlarınının başlattığı çalışmalar, İng. Barış örgütlerinin Dayanışma çalışmaları ve o aşamada politik ilticacıların gelmesiyle güç kazandı.

Güçlü sağlam ilişkilerin kurulması

Elden geldiğinde güçlü eylemlerin örgütlenmesi

Ali Dikerdem'in konumu da önemli bir faktör olarak ortaya çıkıyordu.

Köln Konferansı'na 30 un üzerinde milletvekili ile destek sağlandı.

YÖK'ün kurulması ve uygulamalaki üzerine Türkiye'ye akademisyen toplamak için gelen rejim yanlıları İngiltere'de çok zor durumda kaldılar. Çalışmalarla bu başarıldı. İngiliz dostlarımızda içinde yer aldığı çeşitli alanlarda farklı komiteler oluşturuldu. (Barış Hareketi, Düşünce Özgürlüğü, Sendikal haklar ve kadın v.s).

Ve yine bu örgütlerin desteği ile ingilizce bir ayayın organı çıkarmaya başladık. Bu örgütlenme süreci içinde 1983 yılı önemli bir yıl oldu. Kurulan ilişkiler örgütlenmenin sağlıklı başlamasını güçlü gelişmesini sağladı. 13 Şubat 1983 DİSK toplantısı en üst düzeyde sendikacılarla yapıldı. İşçi Partisi Parlamento Başkan vekili de toplantıya katıldı. Bu toplantıda İngilizler tarafından DİSK'le dayanışma örgütlenmesi önerildi. Tüm önemli günlemlerde eylemler örgütlendi.

1983 Seçim öncesi 5 Kasım'da bir konferans örgütlendi. Örgütlerden delegeler çağrıldı.

1984' te yine Türkiye gündemli bir konferans örgütlendi. Önemli platformlarda ses duyuruldu. TUC ve İşçi Partisi toplantılarında (French meeting) yan toplantılar yapıldı. Basında Türkiye ile ilgili çok sayıda yazı yer aldı.

Türkiye'ye mektup kart kampanyaları

kadın tutuklulara kar kampanyaları çok yankı buldu.

R.İsvan ile dayanışma, Aydınlarla dayanışma çok başarılı oldu. Hatta Nokta dergisinde haberin çıkması sağlandı.

A. Miller ve H.Pinter toplanan imzaları Türkiye'ye götürdü. Özal'ın Mondura'ya gelişi ilişkilerimize yeni boyutlar kazandırdı. TUC Sendika ve çeşitli örgüt temsilcileri İngiliz Başbakanı'na protesto mektubu verdi. Başbakanın cevabı Nokta dergisinde yayınlandı. İç politikada olay haline geldi.

Biz bu örgütlenme modelini geliştirirken dayanışmanın uzun vadeli olması için daha güçlü bir örgüt biçimi üzerinde duruyorduk. Örgütlenmenin kalıcılığını sağlamak için bir örgütlenme biçimi oluşturmayı planladık. Türkiye'nin dostları adı altında ilk adımlar atıldı. Bu girişim Aziz Nesin'i İngiltere'ye davet edecek , çeşitli temaslarda bulunuluyor. Bir konferans yapılacak.

İngiltere'de dayanışma dendiği zaman bir ülkenin hep isteyen durumunda olmaması gerekiyor. Avrupalı dostlardan isterken biz onlara ne veriyoruz sorusunu da hep sormak gerekiyor.

Biz İngiltere somutunda bu karşılık ilişkisini yaşadık. Bizze Barış Hareketi'nin temsilcisi geldiği zaman sizi destekliyoruz ama aynı şey benimde başıma gelebilir demiştir.

BÜLENT TARAKÇIOĞLU:

BBC Türkiye'ye ilişkin yayın yapıyordu. cezaevindeyken dinliyorduk. Dayanışma çalışmaları yürüten arkadaşların BBC ile ilişkileri nasıldı.

CEVAP: BBC ile olan canlı ilişkilerin dayanışma çalışmalarımıza somut etkileri oldu. İngiltere kamuoyunda olayların yansımaları bu ilişkilerle gerçekleşti. BBC Özal'ı protesto edenlere de yer vermek zorunda kaldı. Amnesty ile ilişkilerimiz de günlük haberlerin alınmasını sağlıyordu.

BELÇİKA: ERSİN TOSUN

Belçika'da dayanışma hareketi çok önemli. Bursi Av. Parlamentosu'nun ve NATO Merkezi olması açısından önem arz ediyor.

Merkezi bir çalışmamız yok. Dayanışma 1971 den beri dayanışma vardı. Belçikalıların dayanışma hareketine katılmaları gel gitli Sosyal Statü sorunu, dil bilen arkadaşların azlığı dezavantajlarımız. Örneğin sendikacılar yok. Bir tek Yücel Top var. O da işbirliği yapmaktan kaçınıyor.

12 Eylül 1980 de güçlü bir komite oluşmuş. Ancak bu komiteye tüm Türkiyeli örgütlerin beraber katılması isteniyor. 5 yıldır 12 Eylül protesto ediliyordu. Bu yıl yapılamadı. Bu nedenle kendimiz örgütlenmek zorunda kaldık.

Konsolosluk gönderdiği kitapla ilgili bir çalışma yaptık. Geri postalama eylemi oldukça başarılı oldu. 1986 da Paris Derneği ile ilgili çalışma etkili oldu. 4 şehirde ayrı ayrı toplantılar yapıldı.

SORU: Bu bahsi geçen kitap nasıl bir kitap

CEVAP: "Beyaz Kitap" Türkiye'de yayınlanan Türkiye'deki sözüm ona terör örgütlerini anlatan bir kitap Fransızcaya çevrilmiş Konsolosluk kanalıyla Belçikalılara gönderiliyordu. Bir sosyalist milletvekilinden duyduk. Ve geri postalama işini örgütledik

CAHİT: Belçika'yı önemli bir dayanışma üssü yapmayı hedeflemeliyiz.

KARACA: Avrupa ekonomik kriz içinde ,böyle bir durumda Türkiye'yi AET'e kabul etmek fikri onları çok ürküten bir konu Türkiye'yi ortak pazara kabul etmemek için Türkiye'nin demokrasiye geçmediği belirtiliyor. Zaman zaman bu öne çıkarılıyor. Bu konudan olayı yakalamak lazım. Son bir kaç aydır Türkiye'deki rejim bir yayın faaliyetine girmiştir. O nedenle bizim de yayın faaliyetimiz çok önemli yer tutuyor.

ENİS COŞKUN:

Barış davası ile dayanışma bir sıçrama noktası oldu. Dayanışmanın çalışmalarını örgütlerken , bu çalışmalar politik içeriği de taşıyordu. Barış davası ile dayanışma çalışmalarını örgütlerken Türkiye , arış Kom. sinin bileşimini gözönüne aldık. Bunların sosyal, politik, mesleki durumlarına göre bu alanlardaki avrupalıların dayanışma göstermesini sağladık.

Ayrıca Helsinki Nihai Cenedi imzalayan 35 ülke devlet başkanına mektup yazdık . Yanıtların bir kısmı dava ile ilgilendiklerini belirtiyordu. Bir çoğu aktif girişimde bulundu. İlk tutuklama da basın bildirisi yayınladık. Avrupa'da yaşayan yöneticiler olarak

Genel dayanışma çalışmaları yanında uyumlu çalışmalar yürütüldü. Yurt dışındaki barış tutuklularının yakınları ile iyi ilişkiler kurduk. Onlarında başlattığı çalışmalar ile hareket gelişti. Av. Parlamentosu'na insan hakları ile ilgili hazırladığımız dosyayı verdik.

Dünya Barış konseyi 4 dilde afiş ve kartpostal bastı rdı. Evren'e protesto Dikerdem'e dayanışma kartları postalandı. Davada yargılananların konumlarına uygun olarak bilgilenmelerine azami dikkat gösterdik.

Avusturalya'da da ciddi dayanışma çalışmaları var.

Bakanlarla görüşürüldüm.

. Genel olarak başarı merkezi çalışmanın başarılmasıyla mümkün.

. İlişkileri yakalayıp geliştirmek gerekli.

KARACA:

Eksikliklerimize rağmen en istikrarlı çalışma yürüten biz olduk. Biz avantajımızı iyi belirledik. Bizim dışımızdakilere göre avantajımız Avrupa'nın her yerinde varız. 1) genelleştirme ve yaygınlaştırmanın etkeni 2) Uygun konularımızın olması 3) Başkalarına oranla politik dili ve diplomatik dili iyi kullanabiliyoruz. Genel olarak çalışmalarımızın dökümü eksik. Süratle dökümanların tamamlanması, katolog çıkarılması.

KARARLAR KOMİSYONU: ŞEREF-İSVEÇ İNGİLTERE- KARABEY- AVUSTURYA- HALİT- ALMANYA SELEK- İSVİÇRE- GENCER- FRANSA- MAHMUT

GÜNDEMİN 2. MADDESİ

SÜLEYMAN ÜSTÜNÖ Kiminle dayanışma , neyle dayanışacağız kurtuluşa gidişle dayanışma,yeni bir sürecin başlatılmasıyla dayanışma . Bunun ışığında perspektifler getirilmelidir. Ulusal Konferans tezlerini değerlendirerek bunun ışığında dayanışma yapmalıyız.

HASAN ÖZCAN:

Dayanışmanın güçlendirilmesi yönünde uzun vadeli kalıcı çalışma planlanmalıdır.

Föçmen işçilerin FİDEF'in dayanışmadaki konumu dayanışma hareketinin örgütlenmesi aşamasında değil, desteklenmesi aşamasında olmalıyız.

1- Göçmen işçileri hangi yöntemlerle dayanışmaya katabiliriz.

2- Avrupalıları dayanışma hareketinin içine katmalıyız

3- Pölitik göçmeni arkadaşlarla dayanışma içinde olmalıyız.

İdeal bir dayanışma İsveç'tedir. Dayanışma yapıldığı ülkedeki yerli halkın, o ülkedeki politik yelpaze dikkate alınarak ve göçmenlerden oluşan bir komite ile yapılmalıdır. Türkiyeliler de buraya bir politik yelpaze ile katılabilirse çok daha güçlü olabilir.

En önemli sorunumuz: Dayanışma istediğimiz kurum ve kişilere başka gruplarında gitmesi. Türkiyeliler arasında birlik olmaması

Göçmen işçiler kuşak değişikliğine uğruyor. Burada yetişen ikinci kuşağın Türkiye'ye genel ilgileri zayıf. Burada yetişen çocuklar, barış demokrasi,eşit haklar çalışmasına katılırlarsa Türkiye ile dayanışmaya katmak çok daha kolaydır. 1. Kuşağı dayanışmaya katmak için somut sorunlarından yaklaşıldığında daha başarılı olunabiliyor . Almanların yürüttüğü mücadelenin (yaşanılan ülkedeki yerlilerin) içinde yer aldığımız ölçüde onların desteğini alabiliriz.

ENİS USER: Göçmen işçiler B.Avrupanın bir parçası oldu. Türkiye'yi uluslararası plforma getirerek günümüzün en acil sorunudur. Kimi zamanlar demokrasi sizin neyinize, köylü milletsiniz, küçük bir ülkesiniz . deniliyor. Bu ön yargıları yenebilmenin tek yolu, en güçlü en gerçekleri yansıtıcı eylemleri öne koymakla verilen demokrasi mücadelesini öne koymakla mümkün.

Aydınların çıkışı bize yeni perspektifler açmıştır. Pöyllesi eylemler gösterilerek etkin çalışmalar yapılabilir

Dayanışmanın başarısı Türkiye'deki çıkışlarla gelişmelere bağlıdır.

Bu platformun Türkiye ile bağını kurmalıyız.

CAHİT BAYLAV:

Genel olarak getirilen görüşlere katılıyorum.

Türkiye'deki politik hedeflere bu çalışma destek oluyor mu? Türkiye'deki demokrasi mücadelesine en etkin nasıl katkıda bulunabiliriz. Şu andaki politik hedef demokrasinin kazanılmasıdır. Çeşitli gerekçelerde yurtdışında bize destek verenler vardır.

Türkiye'de demokrasi için savaşıma destek teması öne çıkarılmalıdır. Yaşanılan ülkelerin insanlarından oluşan bir örgütlenmeyi sağlamalıyız. O savaşıma destek olma anlamında ele almalı, örgütlenmeden katılacak isimlere kadar bu perspektifle davranmalı bunu öne çıkarmalıyız.

B? TARAKÇIOĞLU:

Dayanışma emekçi halkın yaşam biçimidir.

Uluslararası dayanışma 11. Dünya savaşından sonra ortaya çıktı. Antiemperyalist bir karakteri var.

En acil ihtiyacı olanlarla dayanışma, Tutuklularla, aileleriyle, işkence görenlerle

Biz bir ölçüt olarak uluslararası metinlerden hareket etmeliyiz Böylesi bir yöntem kimseyi dışta bırakmaz.

Eşit haklar için mücadele rejime karşı mücadele ile içiçedir.

Kürt halkı ile dayanışma ayrı bür bölüm halinde olmalıdır Politik sığınma konusu gündemdedir. Bu konuda dayanışma

S? ÜSTÜN

6 yıl sonra yeni bir şeyin başındayız. Yeni bir politik eylem yeni bir dayanışma. En erken ülkemizin kurtuluşuna yönelik bir dayanışma Göçmen işçilerin sorunlarını çözerken ülkeyi kurtarma perspektifleri de vermeliyiz.

M? KARACA

1- Rejimin uluslararası desteğini zayıflatmak

2- Bu rejime karşı, rejim karşısında taraf olmuş, şu ya da bu zamanda bu insanlarla her yönüyle dayanışma içinde olmak

MAHMUT DEĞER

6 yıllık bir deneyimden sonra yeni bir atağı nasıl yaparız 12 Eylülün arkasında Avrupa'da büyük destek gördük.

Dünyadaki gelişmeleri gözardı ederek dayanışma yapamayız

Rejimin batıdaki yeri, Türkiyenin dış ilişkileri

Avrupalıya Türkiye'de eğer gelişme varsa bunun Türkiye demokrasi güçlerinin savaşımından kaynaklandığını anlatmalıyız.

EKREM AYDIN: Yeni süreçte nasıl çalışma ?

- Merkezi çalışma

Tüm ülkelerdeki komiteleri birden harekete geçirebilecek (kendi çalışmalarımızı dışlamadan) güçlü eylemler

- Avrupalıyı tanıdığımızı göre programlı çalışmak zorundayız.

- Kalıcı ve uzun erimli dayanışma

Kürt halkı ile dayanışma .

Türkiye'de gelişen olayların ardında değil ,önünde olacağız.

6 ay veya 1 yıl sonra yeniden biraraya gelmeliyiz.

- Türkiye'deki örgütlerle beraber iş yapabilmeliyiz.

ENİS COŞKUN

Rejimin manevraları var. saldırganlığı devam ediyor.

Rejimin manevralarının teşhisi, ve gerçek durumun kavratılması

Özümseme eksikliğimiz ve yanlışımız olmuştur. Kimi zamanlar

dayanışma olayı büyütülmüştür. Ama küçümsemek, önemsememek

de ayrı bir yanlış

Kavgayı Türkiyeli verecek dayanışmayı avrupalı yapaçak.

Dayanışma özünde politiktir. Dayanışma çalışması iktidara

alternatif bir parti çalışması değildir.

Bu gün öne çıkartılması gereken nokta:

Savaşım sonu Türkiye'de elde edilen kazanımları korumak , bu

kazanımları uluslararası platformlara göstermek zorundayız.

Bu geniş ölçüde bilgilendirmeyi de getirecektir.

ŞEREF YILDIZ

Bugüne kadar yapılan çalışmalardan çıkarılacak sonuç

unlar için istikrarlı diyemeyiz. Ancak Başarılar atlanamaz, ciddi çalışmalar yapılmıştır.

Eksiklerimiz üzerinde durmalıyız.

Merkezileşme sorununu gelince , merkezi çalışmalara ~~geçilecek~~

~~verilmelidir~~. Dayanışma çalışmaları eylem birliğinin temeli

oluyor. Politik güçler açısından sorunlar vardır. Çalışma

anlayışları farklıdır. 12 Eylül yıldönümleri de yığın örgüt-

lerinin sırtına yüklenmiştir. Bu dayanışma komitelerinin

görevidir. Her an eylemler düzenleyeceğimiz bir dönemde değiliz

Önceden belirlenmiş eylemler hedeflemezsek başka iş yapma

olanağı yoktur.

HAYRULLAH AKKAYA:

Göçmen işçilerin yığınsal olduğu yerlerde ayrı dayanışma örgütleri kurulmalıdır. Göçmen örgütlerinde politik hedefler koymazsak yığınsallaşabiliriz. Politik göçmenler yığınların sorunları ile ilgili çalışmalarda istekli çalışmıyor. Politik ve dayanışma çalışmalarında daha isteklidirler.

Başta rejim bize karşı sistemli bir çalışma yürütemedi. Kendi iç örgütlenmesini sağlayamamıştı. Ama şimdi çok daha sistemli çalışıyor. Günlük olayları sığağı sığağına Avrupa'ya verebilmek için bülten çok gerekli. Yığın örgütlerinin tek tek dayanışma kampanyaları, eylemleri faydalı olmuyor. Enerjimizi ortak hedefe vurmada ortak kullanmalıyız.

CEMAL KIRAL

Ön hazırlık, bilgilendirme çalışmaları artırılmalı. Burjuvazinin manevralarını, Türkiye demokrasi güçlerinin kazanımlarını, bu çalışmaları meslek örgütleri düzeyinde somutlayarak gitmek gerekli.

Yerel yönetimlerin önemi büyük.

Diğer gruplarla ortak çalışmalar geliştirilmeli. Çalışmalarımızın sonuçlarını dersler çıkaracak biçimde merkezileştirmeliyiz.

Bulunmadığımız (kadroların) ülkeleri hareketli hale getirecek bilmenin yollarını bulmalıyız.

ÜNAL DOĞAN

Genel af istemini yükseltmek, bu konuda eksiklerimiz var. Bu istemin uluslararası planda somutlanması için sağlam nokta demokrasi kavgasına katkıdır.

TURGAN ARINIR

Rejimin uluslararası ilişkilerinin koparılması dayanışmanın hedeflerinden biridir. Bu yanın tehlikeye düşmesi bence bu toplantının nedeni olmuştur. Biraraya gelme ihtiyacı duyulmuştur.

Uluslararası sözleşmelere aykırı uygulamaları anında Avrupa'ya aktarmak, ortak noktaları yakalamak, Avrupa'nın gündeminde olan yanları bulup çıkarmak gerekli.

ERSİN TOSUN

Merkezleşme yönünde adım atılmalı, belli işlerde organizasyon sağlamak, deney alışverişini sağlamak.

Ciddi, kararlı, programlı işler yapmak.

HALİT ERDEM:

Avrupalı bu hükümet geçicidir diye düşünüyor. 12 Eylülün yasal yapısı, ekonomik, politik yapısını verilerle anlatmalıyız. Bizi ülkenin muhtseverleri olarak muhatap almaları durumu doğar.

aç sendikacı veya işçiye (kara listeye alındığı için işsiz kalan) destek olabiliyoruz.

merkezi çalışma - Enformasyon ve yönlendirme çok önemli
yerel örgütler insiyatifli olmalı

Eylem birliği platformu ile dayanışma çalışmalarını düşünmek lazım. Bunun ayrılması gerekir. Aynı ilişki yığın örgütleri açısından da titizlikle üzerinde durulması gereken konu Uluslararası kuruluşları etkilemek,

Avrupa parlamentosunu etkilemeye çalışmak gerekli gelecekte sendikal hareketin sahipleriyiz diye

GENCER:

Merkezi çalışma, enformasyon

merkezi yayın çıkarmalıyız. yerel yayın istenilen düzeyde olmuyor boşa enerji sarfetmemeliyiz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH
TÜSTAV ARAŞTIRMA MERKEZİ

12 Eylül tarihli toplantı

Gündem: 3. Madde

Mehmet Karaca:

1- Dayanışma hareketinin bugün geldiği noktada bir perspektife ihtiyacı vardır.

2- Ele alınacak konular iyi formüle edilmeli

3- Kampanyalar biçiminde ele alınabilecek konular için takvimleme yapılabilir.

4- Basın yayın faaliyetinin örgütsel yanı

5- Merkezi koordinasyonla, merkezileşmenin ne anlama geldiği açılmalı

Ahmet Muhtar:

1- Rejimin demokrasiyle çelişen yanları, uygulamaları Batı Avrupu kamuoyuna sergilenmeli, bu yolla Türkiye'de demokrasi olmadığı anlatılabilir

2- Dayanışmanın boyutları çok geniş ve değişik;

a- Batı Avrupalılara yönelik

b- Göçmen işçilere yönelik

c- Politik göçmenlere yönelik

d) Türkiye demokrasi güçleriyle

Bu çalışmaların birleşen ve ayrılan yanları var. Bağlantılarını iyi kurabilmeli

3- Merkezi bir örgütlenme değil ama eşgüdümlü bir çalışma gereklidir.

4- Eşgüdümlü ve eşzamanlı eylemlere girişmek çok önemlidir. Bazı ülkelerdeki yerel girişimciliğin önü kesilmemelidir.

5- Şimdi daha vurucu eylemler yapılmalı. Az ama daha etkin.

6- Merkezi bir dayanışma yayını olmalıdır. Merkezi çalışmada, maddi, manevi desteğin yapılmasının da önemi tartışılmalı. Bu konuda ortak karar alınmalıdır.

7- Alınan kararlar yaşama geçirilmelidir

8- Genel af konusunda yoğunlaşmak, politik göçmenlerin ve vatandaşlıktan çıkarılanların hakları konusunu öne çıkarmak gerekiyor. Haklarını isterken, güvenliklerinin de sağlanmasını

Bu konuda Batı Avrupa kamuoyundan destek istenmelidir.

Cevit Baylav:

1- Diktatörlük demokrasiye dönüldüğü konusunda halkımızı ve uluslararası kamuoyunu inandırmaya çalışıyor. Uluslar-

arası gündemden Türkiye'yi çıkarmaya çalışıyor. Bunda başarı da oluyor. Bu tesbitten hareketle , biz Türkiye'yi gündeme getirmenin yollarını bulmalıyız. Uluslararası nitelikte bir girişim başlatılmalı.

- Dayanışma faaliyetini Türkiyeyi, uygulamalarını uluslararası platformda tutacak bir çalışma yaratmak,
- Türkiyedeki rejime demokrasi denilemeyeceğini anlatan bir belge hazırlamak,
- Türkiyedeki demokrasi güçlerinin bu rejime muhalefetini gösterecek
- Türkiye ve Avrupada saygınlığı olan insanlar bir çağrı yayınlayabilirler. Bu çağrı önemli kişilere gönderilir. Dayanışma komiteleri de böylesi bir girişimi destekler. (Natta Amerika- dan bir kaç kişi katılabilir)

Bunun avantajları nedir?

- Böylesi bir eylem merkezi bir ses getirecektir.
- Uluslararası saygınlığı olan girişim bir tavır koyacak, o zaman Türkiye'den de ses gelecektir.
- Rejimin Türkiye dışında yapmış olduğu karalama kampanyası bir ölçüde geri püskürtülecek
- Sosyal demokratlarını anti komünist konumlara sürüklenmeleri engellenebilecek.

2 2- Kampanyalar, genel af, Kürt halkına yönelik kampanyalar daha da etkinleştirilmeli. Rejime darbe indirecek kampanyalar...

3- Merkezi yayın çok önemlidir.

Ancak yapacağımız herşeyi şu ana kadar kurmuş olduğumuz ilişkiler üzerine temellendirmeliyiz.

Süleyman Üstün:

Böyle bir önerinin yaşama geçebilme kabiliyeti var mı? Komisyonun dikkate alması lazım

Mehmet Karaca:

Uluslararası ilişkilerimiz böylesi bir girişimi başarabilecek düzeyde. Ancak bu bizim yalnız Avrupalılarla yapabileceğimiz bir şey değil. Buna Türkiye demokrasi güçlerinin bizim dışımızdaki temsilcilerini de katabilmeli.

Doğan Görsev:

- Ülkedeki olaylardan yeterli bilgi almak, merkezi bir haber çıkışını sağlamak ve haber taranması,
- Merkezi karakterde bir aydınlatma toplantısı yapılabilir.

- Dayanışma çalışmaları yapan ülkelerin deneylerinden yararlanmalı,

- Kürt sorunu ve Irak saldırısı bir kampanya şeklinde yükseltilebilir

Yücel Feyzioğlu:

- Mesleki alanda ilişkiler kurulmalı
- Aydınlar girişiminin bülteni desteklenmeli

Mehmet Karaca:

- Meslekler alanında ilişkiyerin kurulması dayanışma açısından çok önemli

- Aydınlar bülteni desteklenmeli ancak bizim çalışmalarımızdan ayrı olarak yapılmalıdır.

- İçeriği bakımından politik konulara giremezler. Bu yüzden uluslararası kamuoyunun oluşması açısından yeterli değildir.

Halit Erdem:

- , Merkezi haberleşme yapılamıyor
  - Türkiyedeki çarpıcı örnekler den yararlanılabilir
  - 1987 DİSK'in 20 kuruluş yıldönümü,
  - Kadınlar Dilekçesinin sonuçları ne oldu? Devam ediyor mu?
  - Kampanya kelimesinin üzerinde durmak gerekli. Kampanyaların süreleri bellidir. Sonuçları toplanmalıdır. (Mesela af kamp.)
  - İdam cezaları birikiyor. Seçim sonrası infazlar yapılabilir.
  - Sürekli gözaltı diye bir durum ortaya çıktı
  - DİSK - Barış Derneği gibi politik davaların mahkumiyetle sonuçlanmaması için bir kampanya
  - İlticalar ve vatandaşlıktan atılma
  - İnfaz yasası incelenmeli ve uygulamalar anlatılmalı
  - Dev Yol yöneticileri iki yıldır hücrede tutuluyor
- Bu önerilerin sonuçlarını toparlayabiliriz. Bu verilerin katılımı ile Af kampanyasının verilerini toplayabiliriz.

Mehmet Karaca:

- Af kampanyası başarılı olmuştur. ~~Avusturyaya~~ Avusturyaya Özal'ın gelmesi olayında İngiltere deniyinden yararlanmalı
- DİSK'in 20. yılı için ~~ixixx~~ merkezi yapmak için olanaklar araştırıyoruz.

AKAT SAĞANER:

- 1- Yapılacak eylemlerin propagandasının iyi yapılması Türkiye Postası'nda bu eylemler iyi yansıtılmalı
- 2- Merkezi koordinasyon ve merkezi bir programın hayata geçirilmesi, yerel komiteler çalışmalarını önceden merkeze bildirmeli
- 3- Merkezi bültenin çıkarılması, her ülke dayanışma komitelerinin düzenli mali katkılarının sağlanması
- 5- Stokholm Konferansı'nın kararları yaygınlaştırılmalı. Bu tür konferanslar başka ülkelerde de gerçekleştirilmeli
- 6- ASK'a bağlı sendikaların DİSK'le dayanışma yapma kararları desteklenmelidir.

MAHMUT DEĞER:

- Uluslararası Türkiye ile dayanışma inisiyatifi kurulması çalışmalarını yürütmek bülten çıkarmaktan daha kolaydır. (Cahit Taylav'ın önerisi)
- Fransa'da böyle bir bülteni çıkarmak çok zordur. Sadece İngilizce olarak basılması yeterlidir.
- Eşgüdümlü çalışma önerisine katılıyorum
  - uluslararası kamuoyu ve Türkiye'ye yönelik kampanyalar düzenlenmelidir.

ÜNAL DOĞAN:

- Ekmek ve Hak bildirgesi bizim çalışmalarımızda bir sıçrama noktası olabilir. Bu bildirme basın duyurusu ve basın toplantısı ile azami süratle duyurulmalı. İngilizce, Almanca' ve Fransızcaya çevrilmeli, dağıtılmalı.
- Merkezi yayın çıkarılmalıdır. Çok profesyonelce olması şart değil içeriği ve sürekliliği önemlidir.
- Genel Af kampanyasını canlandırmalıyız.

SÜLEYMAN ÜSTÜN:

Ekmek ve Hak bildirgesine Aydınlar girişimi sahip çağıyor. Onlarla ilişkiye geçilerek , çalışma planı yapılmalıdır.

YÜKSEL SELEK:

- Çalışmalar niteliksel olarak değişmelidir. Çalışma yöntemleri niteliksel bu sıçramaya uygun bir biçimde yenden düzenlenmelidir

EksikliklerimizO

- İyi örgütlenmemiş acele işler
- Araştırmaya dayanmayan
- Teknik düzeyi düşük
- Propaganda faaliyetleri gelişi güzel
- Görsel,işitsel malzeme kullanmada yetersizlik
- Uzmanlaşmada genel eksiklik

Merkezi çalışmanın gerekliliğini bu eksiklikler ortaya koyuyor
Propaganda çalışmalarını gerçek bir birimde gerçekleştirilmeli

HAYRULLAH

Haber bültenini çıkarmada göçmen işçi örgütleri maddi destek sağlayabilir.

Merkezi bir yönlendirme gereklidir

Haber bülteni çıkarılmalıdır

Ekmek ve Hak bildirisinin derhal çevirisi yapılmalıdır

Almanya ve Fransa'daki ilticacılar konusunda kampanya başlatılmalıdır.

CEMAL KIRAL

Mesleksel alanlardan hareket etmek

Her alandan bir kişi o ülkenin barolarına başvurabilir. Türkiye'de suç olan bir husus o ülkenin yasalarına göre incelenir
Tüm ülkelerdeki arkadaşlarla ortak basın toplantısı yapılabilir.

TURAN ATA

Merkezi çalışmaların örgütlenmesi

Ortak çalışma ve organizasyonun sağlanması

Çalışmaları Türkiye'de demokrasi kavgası verenlerin çalışmalarıyla birleştirmek.

Göçmen örgütlerin desteğini sağlamak

Tek, tek kişilerle ilişki (Hapiste yatmış, işkence görmüş

Programlı çalışma yapmak

Eş zamanlı çalışmalar yapmak

KARACA:

Uzmanlaşmanın önemine katılıyorum. Sonuçlanan politik davaların durumunu incelemek. Örneğin TKP davalarıyla ilgili bir broşür yapmak.

MUSTAFA TORUN

Profesyonelleşme, uzmanlaşma hedefini önümüze koymalıyız.

Aydınlatma çalışmalarımız ,bir bültenle oluşabilir (itinalı, düzenli, profesyonel)

Kampanyalar eşgüdümlü ve eşzamanlı örgütlenmeli

Çalışmalarımızı kalıcılaştıralım, çalışmaların tepkilerini toplayalım

SERAP ERDEM

EkmeK ve Hak Bildirgesi'nin özü ekonomik yıkım politikasına karşı çıkış, Bizde 24 Ocak Politikasını sergileyen bir konferans düzenlenmeli. Bu konferansa Türkiye'den uzmanlaşmış kişilerin katılımı sağlanabilir.

HASAN ÖZCAN:

EkmeK Hak Bildirgesi göçmen işçilerin Türkiye'ye ilgisi konusunda göçmen işçiler için önemli bir malzemedir.

Aydınlarla dayanışma girişiminin haber bülteni gibi şeyleringelmesi sayesinde dağıtımını sağlayabiliriz.

Dayanışma girişimi eylemlerini yaparken, mutlaka yığın örgütleri ile önceden temasa geçemeli koordinasyonlu çalışma sağlanmalıdır.

Ses getirmeyen az kişi ile örgütlenmiş eylemler yapılmamalı

Barış hareketinin yükseldiği dönemde, sendikal mücadele öne çıkarılmalı, paralellikler kurulmalıdır.

MURAT TOKMAK:

Eylemleri en iyi şekilde planlayarak yaşama geçirmeliyiz.

Ama herşeyi biz yapmıyoruz. Başkalarıyla da çalışmaya özen gösterilmeli. Ülkelerdeki komiteler daha atak olabilmeli

Küçük çaplı da olsa ülkede yapılan eylemlere (grev, direniş v.s) destek sağlanmalıdır.

Genel af konusunu sürekli gündemde tutmalıyız.

ENİS COŞKUN

Çalışmalar merkezileştirilmeli

Eş zamanlı Tek hedefli , somut, bilgili eylemler gerçekleştirilmeli Bilgilendirici bir çalışmanın yürütülmesi önerileri geldi.

Her ülkeden belli sorumluların belli periyodlarla biraraya gelmesi sağlanmalı

Geçmişteki deneyler değerlendirilmeli

Bültende araştırma çalışmalarına yer verilmelidir.

SÜLEYMAN ÜSTÜN

Çalışmalar merkezi olmalı, Periyodik toplantılar yapılmalı

Çevremizde saygın, iş başarabilen kişilerle sabırlı ilişkiler

kurmaliyiz. Emrimizde insan değil yanımızda insan ilkesini

yaşama geçirmeliyiz. Kaliteli işler üretmeliyiz.

MÜRVET ŞENBEN

Karşılıklı deney alışverişi sağlanmalı Merkezi olmalı ,

Periyodik toplantılar yapılmalı .

Basın yayın organlarıyla ilişkiler sürdürülmeli

MEHMET KARACA : Merkezi çalışmayı beklemek, ülkelerdeki çalışmalarını insiyatifsizliğe itmemeli. Süratli bir olayda hemen tepki gösterecek tarzda harekete geçilmeli

Bu iki günlük toplantı boyunca eksiklerimiz sergilendi.

Yapılması gereken işler üzerinde duruldu.

Tutanaklar değerlendirilecektir.

Çalışmamız yararlı olmuştur.

KARARLAR KOMİSYONU'NUN RAPORU :

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Dayanışma özü itibari ile politik bir etkinliktir. Ancak dayanışmada politik öz her zaman ortaya çıkmaz veya başa geçmez. Örneğin 12 Eylül öncesi de Batı Avrupa'da Türkiye'deki gelişmelere ilişkin dayanışma etkinlikleri örgütlenmişti. Bunun somut örneklerinden biri hemen 12 Eylül öncesi devam eden ekonomik, demokratik hak alma savaşındaki grevci işçilerle ve onların sendikaları ile dayanışma idi. Bu grevlerde özünde tekellere karşı bir savaşım olmakla politik öz taşıyor olsalar da, doğrudan rejime yönelik, onu, o günkü talepleri ile değiştirmeye yönelik bir eylem değildi. Dolayısıyla dayanışmanın politik özü başa geçmiş değildi.

Günümüzde ise durum farklıdır. 12 Eylül ile birlikte ülkede sivil rejim değişmiş yerine işbirlikçi tekellerin desteğinde askeri rejim geçmiştir, daha sonraki aşamada da yine işbirlikçi tekellerin desteği ve katılımı ile bu güçlerle işbirliği yapan ordu içindeki üst düzey yönetici güçlerin ortak erki gerçekleşmiştir. Durum böyle olunca 12 Eylül 80 tarihinden itibaren yapılan her türlü dayanışma etkinlikleri doğrudan rejime yönelik etkinlikler olmuştur. Çünkü dayanışma etkinliklerinde her somutlanan talep rejimin çökertilmesine onun iç ve dış desteklerinin zayıflatılmasına yönelik olmuştur. Çünkü bu dönemde yitirilen ekonomik, demokratik haklar olmuş, bunun yanında insani haklarımızdan da ödünler koparılmak istenmiştir. Bunların geri alınması ise mevcut rejimin değiştirilmesi ile iç içe geçmiştir. Bu süreç doğal olarak dayanışmanın politik özünü taleplerimiz ile öne çıkarmıştır.

DAYANIŞMA SOYUT DEĞİL SOMUTTUR

Dayanışmada taraf vardır, taraflar vardır. Günümüzde ^{bu} durum rejimi (erki) elinde bulunduran güçlerle bu rejim karşısında tavır alan mevcut erkin değişmesini isteyen güçlerdir.

Bu durum dayanışma hareketinin iki temele oturmasını gerekli kılıyor. Birincisi: Mevcut rejimin içeride ve dışarda olanaklar içerisinde her türlü desteğini kesmeye yönelik, onun desteklerini zayıflatmaktır. Onun yalnızlaştırılmasına yönelik çalışma yürütmektir. Funu yaparken de onun uygulamalarını, onun insan hak ve özgürlükleri üzerindeki baskılarını sergilemek, bu uygulamaların demokrasi ve insan hakları değerleri ile çelişkilerini ortaya çıkarmaktır.

İkincisi: Bu rejim karşısında tavır alan, savaşım yürüten tüm demokrasi güçleri ile, yine olanaklar içerisinde, onlarla maddi ve moral dayanışma içinde olmaktır. Bunu yaparken de bu insanların rejime karşı savaşım-ları örnekleri ile öne çıkarılmalıdır. Batı Avrupalının kafasında bu rejimi elinde bulunduran güçlerin kalıcı (stabl) olmadığı imajı yaratılmalıdır.

DAYANIŞMA, İKİ YÖNLÜ ÖRGÜTLENMEYİ İÇERİR

Dayanışma öncelikle, Batı Avrupa'da bulunduğumuz ülkelerin demokrasi güçlerini Türkiye konusunda harekete geçirmekle olanaklıdır. Çünkü bulunulan ülkelerin kamuoyunu oluşturma hem onlarla olanaklı, hem de onların desteği gereklidir. Bu aynı zamanda bu güçlerle ilişkileri geliştirir. Bu ilişkilerin gelişmesi sadece bugünün bir gereksinimi olarak ele alınmamalı, uzun erimli düşünülmelidir. Ülkemizin demokrasi kavgasının çeşitli aşamalarında bu ilişkilere gereksinimi olacağı bilinmelidir. Burada baştan beri dayanışma hareketinin etkinliğinin yükseltilmesinde, geliştirilmesinde önemli katkıları olmuş, ülkemiz demokrasi güçlerinin değişik alanlardaki temsilcileri ile güçmen işçi örgütlerindeki arkadaşlarımızın ve tek tek ilerici, demokrat, devrimci arkadaşlarımızın çalışmaları dayanışma hareketini çeşitli etkinlikleri ve ilişkileri ile bugüne getirmiştir. Şimdi bu çalışmalar ve ilişkiler bulunulan ülkelerin demokrasi güçleri ile daha sistemli bir kalıcılığa yönlendirilmelidir. Burada zorlama bir örgütlenme modeli yerine, her ülkenin özgünlükleri içerisinde var olan potansiyeller yaratıcılıkla değerlendirilmelidir.

Bunlar dayanışma hareketinde bulunduğumuz ülkelerin demokrasi güçleri ile olan yanıdır.

Dayanışma hareketinin bir diğer yanı da Batı Avrupa'da yaşayan iki milyon dolayındaki Türkiye'li göçmenler içinde yürütülen çalışmalar içerisinde, dayanışmanın önemini kavratmak, bugünkü koşullarda bunun ne anlama geldiğini anlatmak, bunlar arasında dayanışma bilincini geliştirmek olmalıdır.

Ancak şu bilinmelidir ki, dayanışma hareketine çeşitli biçimlerde katılanların hepsi aynı düzeyde bugünkü rejime karşı olmayabilirler. Ama dayanışma etkinlikleri içerisinde somut bir olayda katkısı ve becerisi oranında dayanışma hareketine, somut bir destek te verebilirler. Fikirleri bu katkının ve desteğin duyulmasını da istemeyebilir.

Bu olguların hepsini de dikkate alarak Türkiye'liler arasında dayanışma bilincini geliştirmek, insan ilişkilerinin içten dostluk ilişkilerine dönüştürülmesini hedeflemek, bu ilişkiler içerisinde insanları bugünkü rejime karşı demokrasi saflarına katmaya çalışmak ve demokrasi kavgasında kararlı savaşçılar durumuna getirmek, bugünkü durumda dayanışma etkinliklerinin örgütlenmesine katılanların da görevleri arasındadır.

Yine bu ilişkiler içerisinde dikkate alınması gereken husus, bir çok Türkiye'li göçmen işçi emekçi ve kimi aydın sanatçı entellektüeller arasında, bugünkü rejimden rahatsız olsa dahi yurt dışında dayanışma perspektifli etkinliklere katılmaktan hatta desteklemekten geri durduğunu görüyoruz. Bu çevrelerle kurulan ilişkilerde herkes bunun nedenini

kendine göre açıklıyor. Ancak şurası bir gerçek ki, kim olaya nasıl yaklaşırsa yaklaşsın bu konuda hem eskiden beri varolan gelen, hem de bugünkü rejimin de yürüttüğü karşı kampanyanın çeşitli etkilerini ve bunun çeşitli biçimlerde yansımalarını görmek mümkündür. Bilinç düzeyi daha geri çevrelerde bu olay ülkesine karşı bir "onur kırıcı" sorunmuş gibi de ele alınıyor olmasında da karşı propagandanın etkisi vardır. Bu çalışmalar "vatana ihanet"le de özdeşleştirilenler vardır. Bu çevrelerde sık sık seslendirilmemiz gereken yan, rejimin bugünkü uygulamalarına karşı "nasıl bir demokrasi", "nasıl bir insan hak ve özgürlükleri", "nasıl bir uluslararası politika" için savaştığımızı anlatmak, bu bağlamda memleket severliğin de, vatan hainliğinin de bu görüşler arasındaki tercihe göre belirlenmesi gerektiğini insanlara kavratmak ta görevlerimiz arasındadır. Ayrıca ülkemizin uluslararası planda bu kadar prestij yitirmesinin sorumlusu "bizler" değil ülkeyi 12 Eylül sonrası hale getirenlerin sorumlu olduğunu çeşitli örnekleri ile anlatmalıyız. Dayanışma çalışmalarına katılmak ülkeye yönelik bir "ihanet" değil, "gasp edilen demokrasiyi, demokratik hak ve özgürlükleri kazanmaya yönelik bir görevdir". Bu görevi yerine getirmek te her demokrasinin görevi olmalıdır.

Bu çevrelerde dayanışma çalışmaları yürütürken içinde bulunduğumuz topluma uygun biçimde bu görüşlerimizi de seslendirmeliyiz.

DAYANIŞMA HERKESİN İŞİDİR

Dayanışma alanında kimi gözlemler de vardır ki; "dayanışma işi ile uğraşan kadrolar vardır, öyleyse dayanışma işi onların işidir", anlayışının dışına çıkamamış, çıkarılamamış yakın çevremizden insanlar da gözlenmiştir. Oysa dayanışma ruhu, görev bilinci bugünkü koşullarda yaşamamızın her alanında hissedilmesi gereken bir olgudur. Böyle olunca dayanışma işi dar kavranıp "belli kadroların işidir" düzeyine indirgenmemelidir. Dayanışma işi asgariden demokratim diyen herkesin işi olmalıdır. Hele sıradan demokratların ötesinde kavgada saf tutmuşlar için ise bu durum daha da farklıdır.

DAYANIŞMA HAREKETİNDE BUGÜNKÜ DURUM

12 Eylül ile birlikte dayanışma etkinlikleri Avrupa'nın değişik ülkelerinde yükseltildi. Süreç içerisinde bu çalışmalar yeni katılımlar, yeni yapılanmalar ve esnek yapıları merkezi perspektifli yönlendirmeler ile bugüne geldi. Bizlerin dışında da bir çok politik etkinlikler ve kişilikler bu çalışmalara kendi perspektifleri doğrultusunda katıldılar. Biz önce çalışmalarımızı, değişik politik etkinliklerden kişilikler ile, tek tek kimi kişiliklerin bir araya geleceği merkezi bir yapılanma içerisinde uluslararası kamuoyunu oluşturmaya yönelik bir örgütlülük düzeyinde yürütülmesi için girişimlerde bulunduk. Ortak bir merkezi yapılanmanın yanında ülkeler bazında da buna uygun yapılanmalar olabileceğini

ve özellikle Batı Avrupalının karşısında Türkiye'deki rejime karşı güçlü bir muhalefet görünümü ile çıkılmasını hedefledik. Ancak bu yaklaşımımız politik hareketlerin birbirlerine, genelde yaklaşımlar ile paralel yürüdü. Bu alandaki dağınıklık böyle merkezi bir örgütsel yapıya dönüşmedi. Yine buna paralel olarak "Sol-Birlik'i" benimseyen kadrolar ülkeler bazında ve kimi değişik meslek alanlarında ortak dayanışma etkinlikleri gerç ekleştirdiler. Belli dönemlerde Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu gibi kurumlarda ve uluslararası platformlarda ortak delegasyonlarla ortak etkinlikler gerçekleştirdiler.

Bizler çalışmalarımızı öncelikle ortak merkezi yapılanmanın gerçekleşmesine bağımlı kılmadan, bir taraftan onun gerçekleşmesini hedeflerken, diğer taraftan da kendi organizasyonlarımızı kendi ilişkilerimiz içerisinde bu çalışmalarımızı yürüttük. Aydınlar girişiminde olduğu gibi Türkiye'deki gelişmelere paralel olarak dayanışmanın daha etkin olabilmesi için o konulara uygun organizasyonların oluşmasına katkıda bulduk, onun etkinliklerinin gelişmesi için çalıştık, destekledik.

Bugün Batı Avrupa'da dayanışma etkinlikleri genellikle böyle bir çalışma anlayışı, böyle bir yapılanma içerisinde yürütülüyor. Tabii burada her ülkenin kendine özgü yapılanmaları var. Bunların tek tek ayrıntısına burada girilmedi, sadece yaklaşımlar üzerinde duruldu.

BATI AVRUPA'NIN TÜRKİYE'YE BAKIŞI, İLİŞKİLERİ.

Dayanışma çalışmalarında bulunduğumuz Batı Avrupa'nın Türkiye'ye bakışı önemli oluyor. Burada devletler düzeyindeki yaklaşımları s öylerken, bunlar değişmez olgular olarak ele alınmamalı, bu politikaları belirleyen siyasi kadroların kamucu odaklarına kulaklarını tıkayamayacakları bilinmelidir.

Bilindiği gibi 12 Eylül ile birlikte Batı Avrupa'da hükümetler düzeyinde de Türkiye'deki darbeyi kınayanlar ve endişelerini dile getirenler oldu. Bu kınama ve endişeleri dile getirme siyasi iktidarların politik tercihlerine göre yansıdı. Bunun yanında yine İskandinav ülkelerinin sağ hükümetleri ile Orta Avrupa ve Akdeniz ülkelerindeki sağ hükümetlerin değerlendirmeleri, yaklaşımları farklı oldu. Sosyalistlerin iktidarda olduğu yerler ile, Sosyalist Enternasyonal'e bağlı partilerin değerlendirmeleri ve yaklaşımları da diğer sağ iktidarlardan ve partilerden ayrı farklılıklar taşıdı. Süreç içerisinde bu yaklaşımlarda değişmeler de gözlemlendi. Bu süreçte siyasi iktidarların yer değiştirmesi, iktidara gelen partinin uluslararası kimi tercihleri ve değerleri de Türkiye'ye bakış açısında etken oldu.

Türkiye'nin Batı'nın çeşitli ittifakları içinde olduğunu ve bu ittifakların çoğunun patronunun ABD olduğunu anımsarsak Batı Avrupa Devletlerinin Türkiye'deki olup bitenleri bir yere kadar seslendirmenin ötesine

geçmeyeceği bilinmelidir.İşte dayanışmada,Batı Avrupa devletlerinin gidebileceği bu sınırın limiti nereye kadardır?Tunu kestirmek,buna göre dayanışmada üslup tutturmak,sözlü ve yazılı argümanlarda buna göre dil kullanmak önemli oluyor.

12 Eylül ertesinde Amerika'da ABD yönetiminin görüşlerini yansıtan bir günlük gazetede Türkiye'deki darbeye ilişkin değerlendirmelerin yer aldığı makalede,"...İran ve Afganistan'daki gelişmelerden sonra o bölgede ABD'nin çıkarları Türkiye'deki demokrasi ve insan haklarının önüne geçmiştir" deniyor.

ABD yetkilileri bu görüşlerini sık sık Batı Avrupa devletleri üzerinde de seslendirdiler.Darbeden 4 yıl sonra da yine ABD yetkililerinden Dışişleri Bakan yardımcısı Elliott ABRAMSON Türkiye'ye yaptığı ziyaretten dönerken Avrupa'da yaptığı açıklamalarından birinde Avrupalılara seslenirken "Türkiye'de insan haklarının İsveç'tekine benzemesini isteyemezsiniz.Önce Türkiye'nin etrafındaki komşularına bakın!",diyor.Avrupa Konseyi çalışmaları içerisinde önemli gruplardan birinin başkanı bize "NATO" Atlantik Asamblesinin Konsey üzerindeki baskısından yakınıyor.

Altı yıldır Avrupa'nın değişik ülkelerinde eksikliklerimize rağmen dayanışma perspektifli önemli işler yapıldı.Ama bilinmeli ki karşımızda sadece 12 Eylül'ü yapanlar değil,onu yaptıran,onu destekleyen emperyalizmin baş patronu ABD ve onun etkilediği çevreler var.

Gözlemlerimiz arasında Batı Avrupa devletlerinin ve onların çeşitli kurumlarının son dönemlerde Türkiye'ye ilişkin bakış açılarında değişikliğe neden olan olgulardan biri de,Türkiye'de uygulana gelen bugünkü ekonomik politika ve buna bağlı olarak uluslararası finans kuruluşlarına ve yabancı sermayeye tanınan yeni olanaklardır.Bu yeni olanaklardan pay kapmak isteyen kimi uluslarüstü tekeller devletler üzerindeki etkileri ile Türkiye ile ilişkilerde "sürtüşme" değil,bu çıkarlar çerçevesinde "iyi" ilişkiler istediler.

Bu da Batı Avrupa devletlerinin kendileri için kabul ettikleri "demokrasi ve insan hakları" gibi yazılı metinlerdeki ortak değerlerinde Türkiye için aynı ölçüleri aramaz oldular.Burada şu açık görüldü ki Türkiye ile ekonomik ilişkileri daha alt düzeyde olan ülkeler ile,ekonomik ve askersel ilişkileri daha üst düzeylerde olan ülkeler arasında da "ortak değerlerimiz" dedikleri konularda Türkiye ölçeğinde farklı ağırlıklar ortaya çıktı.

Bu olguların yanında,Türkiye'deki kimi gelişmeler de hem devletler düzeyinde hükümetleri,hem de çeşitli kurum ve kuruluşları,kişilikleri çok farklı düzeylerde de olsa etkiledi.Daha çok bu etkilenmeler bugünkü Türkiye gerçeğinin yüzeysel dış görünüşünü öne çıkarıp,altı yıldır rejimdeki şekillenmenin demokrasi olup olmadığı,bunun "ortak değerlerimiz" dedikleri normlarla bağdaşıp bağdaşmadığı,bir tarafa itilerek,

kimi davalardaki tutukluların serbest bırakılması,sıkı yönetimin birçok ilde sona erdirilmiş olması,seçimlerin yapıyor olması,kimi yasaklı politikacıların yasaklara rağmen konuşabiliyor olması,içte olduğu gibi dışta da bu çevreleri etkiliyor.Bunlar 12 Eylül'ün ilk günleri ile bu günü karşılaştırıp sonuca gitmek istiyorlar.

Bu olayların sonucunda eğer bizler batılı sıradan demokrat insana da, politik insana da Türkiye'deki bu görüntünün üzerindeki perdeyi aralayıp gizlenen gerçeği gösteremezsek,Batı Avrupa demokrasi çevrelerinde de "işte Türkiye 12 Eylül öncesinde olduğu gibi kısıtlı bir demokrasiye dönüyor" yargısına varacağı keşindir.Kamuyu oluşturmada hükümetler üzerinde baskı unsuru olan kurum ve kuruluşlarla ilişkileri geliştirmede,bu ilişkilerin somut işe dönüşmesinde ise görev bize düşüyor.

NASIL BİR DAYANIŞMA ÇALIŞMASI YÜRÜTÜLMELİDİR?

- 1-Ülkelerdeki dayanışma girişimlerimizi örgütsel olarak,bulduğumuz ülkelerin demokrasi güçlerinin değişik alanlardaki temsilcileri ile içiçe örmeliyiz.Buraya önemli kişilikler,popüler isimler,etkin örgüt temsilcileri,çeşitli politik kişiliklerin çekilmesi hedeflenmelidir. Kimi ülkelerde bu perspektifle oluşturulmuş yapılanmalar var.Ancak bunlar yeni yeni önemli etkin isimlerle takviye edilmeli,daha etkin hale getirilmelidir.
- 2-Bu çerçevede yapılanma oluşmamış ülkelerde bu perspektifli yapılanmaya yönelinmelidir.Burada ülkelerin üzgün koşulları ve ilişkiler elbetteki dikkate alınmalıdır.
- 3-Batı Avrupa kamuoyunu Türkiye konusunda düzenli,sistemli bilgilendirecek yayın işi çözümlenmelidir. Yayın faaliyetinde kısa bilgilendirme ,bülten yanında Türkiye'deki kimi konulara ilişkin,gelişmelere ilişkin inceleme,araştırma,derleme yazılar içeren rapor,broşür vb. yayın faaliyetleri de yapılmalıdır.
- 4-Avrupa devletlerinin ortak kuruluşlarından politik ve ekonomik etkinlikleri olan Avrupa Konseyi,Avrupa Parlamentosu üzerinde daha etkin,bilinçli,hedefli ve sistemli çalışma yürütülmelidir.
- 5-Uluslararası çeşitli kuruluşlarla ilişkiler,olanaklı olanlar için,daha sistemli hale getirilmeli,gerçekleştirilebiliniyorsa bu kuruluşlarla ülkemizden bu kuruluşlara üye olan çeşitli örgütlerle aralarında yıllık eylem programları yapılmalıdır.Bu kuruluşların uluslararası kimi devletler düzeyindeki toplantılarında,hükümetler dışı temsili konumları,sorunlarımızı bu platformlara taşımada iyi değerlendirilmelidir.
- 6-Demokrasi ve insan hakları temelinde Avrupa kamuoyunda etkin olabilecek kimi konular kampanyalar biçiminde ele alınmalı ve kampanyalar örgütlenmelidir.

7-Dayanişma çalışmalarının yürütümü için ülkelerdeki kadro düzenlemeler yapılmamış yerlerde kadro düzenlemeleri bir an önce yapılmalı. Bunlara gerekli olan maddi kaynaklar da yaratılarak kendi aralarındaki koordinasyon da sağlanmalıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV
TARİH ARAşTIRMA VAKFI

DAYANIŞMA

Dayanışma özü itibari ile politik bir etkinliktir. Ancak dayanışmada politik öz her zaman ortaya çıkmaz veya başa geçmez. Örneğin 12 Eylül öncesi de Batı Avrupa'da Türkiye'deki gelişmelere ilişkin dayanışma etkinlikleri örgütlenmişti. Bunun somut örneklerinden biri hemen 12 Eylül öncesi devam eden ekonomik, demokratik hak alma savaşındaki grevci işçilerle ve onların sendikaları ile dayanışma idi. Bu grevlerde özünde tekellere karşı bir savaşım olmakla politik öz taşıyor olsalar da, doğrudan rejime yönelik, onu, o günkü talepleri ile değiştirmeye yönelik bir eylem değildi. Dolayısıyla dayanışmanın politik özü başa geçmiş değildi.

Günümüzde ise durum farklıdır. 12 Eylül ile birlikte ülkede sivil rejim değişmiş yerine işbirlikçi tekellerin desteğinde askeri rejim geçmiş, daha sonraki aşamada da yine işbirlikçi tekellerin desteği ve katılımı ile bu güçlerle işbirliği yapan ordu içindeki üst düzey yönetici güçlerin ortak erki gerçekleşmiştir. Durum böyle olunca 12 Eylül 80 tarihinden itibaren yapılan her türlü dayanışma etkinlikleri doğrudan rejime yönelik etkinlikler olmuştur. Çünkü dayanışma etkinliklerinde her somutlanan talep rejimin çökertilmesine onun iç ve dış desteklerinin zayıflatılmasına yönelik olmuştur. Çünkü bu dönemde yitirilen ekonomik, demokratik haklar olmuş, bunun yanında insani haklarımızdan da ödünler koparılmak istenmiştir. Bunların geri alınması ise mevcut rejimin değiştirilmesi ile iç içe geçmiştir. Bu süreç doğal olarak dayanışmanın politik özünü taleplerimiz ile öne çıkarmıştır.

DAYANIŞMA SOYUT DEĞİL SOMUTTUR

Dayanışmada taraf vardır, taraflar vardır. Günümüzde, ^{bu} durum rejimi (erki) elinde bulunduran güçlerle bu rejim karşısında tavır alan mevcut erkin değişmesini isteyen güçlerdir.

Bu durum dayanışma hareketinin iki temele oturmasını gerekli kılıyor. Birincisi: Mevcut rejimin içerde ve dışarda olanaklar içerisinde her türlü desteğini kesmeye yönelik, onun desteklerini zayıflatmaktır. Onun yalnızlaştırılmasına yönelik çalışma yürütmektir. Bunu yaparken de onun uygulamalarını, onun insan hak ve özgürlükleri üzerindeki baskılarını sergilemek, bu uygulamaların demokrasi ve insan hakları değerleri ile çelişkilerini ortaya çıkarmaktır.

İkincisi: Bu rejim karşısında tavır alan, savaşım yürüten tüm demokrasi güçleri ile, yine olanaklar içerisinde, onlarla maddi ve moral dayanışma içinde olmaktır. Bunu yaparken de bu insanların rejime karşı savaşım-ları örnekleri ile öne çıkarılmalıdır. Batı Avrupalının kafasında bu rejimi elinde bulunduran güçlerin kalıcı (stabl) olmadığı imajı yaratılmalıdır.

DAYANIŞMA, İKİ YÖNLÜ ÖRGÜTLENMEYİ İÇERİR

Dayanışma öncelikle, Batı Avrupa'da bulunduğumuz ülkelerin demokrasi güçlerini Türkiye konusunda harekete geçirmekle olanaklıdır. Çünkü bulunan ülkelerin kamuoyunu oluşturma hem onlarla olanaklı, hem de onların desteği gereklidir. Bu aynı zamanda bu güçlerle ilişkileri geliştirir. Bu ilişkilerin gelişmesi sadece bugünün bir gereksinimi olarak ele alınmamalı, uzun erimli düşünülmelidir. Ülkemizin demokrasi kavgasının çeşitli aşamalarında bu ilişkilere gereksinimi olacağı bilinmelidir. Burada baştan beri dayanışma hareketinin etkinliğinin yükseltilmesinde, geliştirilmesinde önemli katkıları olmuş, ülkemiz demokrasi güçlerinin değişik alanlardaki temsilcileri ile göçmen işçi örgütlerindeki arkadaşlarımızın ve tek tek ilerici, demokrat, devrimci arkadaşlarımızın çalışmaları dayanışma hareketini çeşitli etkinlikleri ve ilişkileri ile bugüne getirmiştir. Şimdi bu çalışmalar ve ilişkiler bulunan ülkelerin demokrasi güçleri ile daha sistemli bir kalıcılığa yönlendirilmelidir. Burada zorlama bir örgütlenme modeli yerine, her ülkenin özgünlükleri içerisinde var olan potansiyeller yaratıcılıkla değerlendirilmelidir.

Bunlar dayanışma hareketinde bulunduğumuz ülkelerin demokrasi güçleri ile olan yanıdır.

Dayanışma hareketinin bir diğer yanı da Batı Avrupa'da yaşayan iki milyon dolayındaki Türkiye'li göçmenler içinde yürütülen çalışmalar içerisinde, dayanışmanın önemini kavratmak, bugünkü koşullarda bunun ne anlama geldiğini anlatmak, bunlar arasında dayanışma bilincini geliştirmek olmalıdır.

Ancak şu bilinmelidir ki, dayanışma hareketine çeşitli biçimlerde katılanların hepsi aynı düzeyde bugünkü rejime karşı olmayabilirler. Ama dayanışma etkinlikleri içerisinde somut bir olayda katkısı ve becerisi oranında dayanışma hareketine, somut bir destek te verebilirler. Kimileri bu katkının ve desteğin duyulmasını da istemeyebilir.

Bu olguların hepsini de dikkate alarak Türkiye'liler arasında dayanışma bilincini geliştirmek, insan ilişkilerinin içten dostluk ilişkilerine dönüştürülmesini hedeflemek, bu ilişkiler içerisinde insanları bugünkü rejime karşı demokrasi saflarına katmaya çalışmak ve demokrasi kavgasında kararlı savaşçılar durumuna getirmek, bugünkü durumda dayanışma etkinliklerinin örgütlenmesine katılanların da görevleri arasındadır.

Yine bu ilişkiler içerisinde dikkate alınması gereken husus, bir çok Türkiye'li göçmen işçi emekçi ve kimi aydın sanatçı entellektüeller arasında, bugünkü rejimden rahatsız olsa dahi yurt dışında dayanışma perspektifli etkinliklere katılmaktan hatta desteklemekten geri durduğunu görüyoruz. Bu çevrelerle kurulan ilişkilerde herkes bunun nedenini

kendine göre açıklıyor. Ancak şurası bir gerçek ki, kim olaya nasıl yaklaşırsa yaklaşsın bu konuda hem eskiden beri varolan gelen, hem de bugünkü rejimin de yürüttüğü karşı kampanyanın çeşitli etkilerini ve bunun çeşitli biçimlerde yansımalarını görmek mümkündür. Bilinç düzeyi daha geri çevrelerde bu olay ülkesine karşı bir "onur kırıcı" sorunmuş gibi de ele alınıyor olmasında da karşı propagandanın etkisi vardır. Bu çalışmalar "vatana ihanet"le de özdeşleştirilenler vardır. Bu çevrelerde sık sık seslendirilmemiz gereken yan, rejimin bugünkü uygulamalarına karşı "nasıl bir demokrasi", "nasıl bir insan hak ve özgürlükleri", "nasıl bir uluslararası politika" için savaştığımızı anlatmak, bu bağlamda memleket severliğin de, vatan hainliğinin de bu görüşler arasındaki tercihe göre belirlenmesi gerektiğini insanlara kavratmak ta görevlerimiz arasındadır. Ayrıca ülkemizin uluslararası planda bu kadar prestij yitirmesinin sorumlusu "bizler" değil ülkeyi 12 Eylül sonrası ^{bu} hale getirenlerin sorumlu olduğunu çeşitli örnekleri ile anlatmalıyız. Dayanışma çalışmalarına katılmak ülkeye yönelik bir "ihanet" değil, "gasp edilen demokrasiyi, demokratik hak ve özgürlükleri kazanmaya yönelik bir görevdir". Bu görevi yerine getirmek te her demokratın görevi olmalıdır.

Bu çevrelerde dayanışma çalışmaları yürütürken içinde bulunduğumuz topluma uygun biçimde bu görüşlerimizi de seslendirmeliyiz.

DAYANIŞMA HERKESİN İŞİDİR

Dayanışma alanında kimi gözlemler de vardır ki; "dayanışma işi ile uğraşan kadrolar vardır, öyleyse dayanışma işi onların işidir", anlayışının dışına çıkamamış, çıkarılamamış yakın çevremizden insanlar da gözlenmiştir. Oysa dayanışma ruhu, görev bilinci bugünkü koşullarda yaşamımızın her alanında hissedilmesi gereken bir olgudur. Böyle olunca dayanışma işi dar kavranıp "belli kadroların işidir" düzeyine indirgenmemelidir. Dayanışma işi asgariden demokratın diyen herkesin işi olmalıdır. Hele sıradan demokratlığın ötesinde kavgaya saf tutmuşlar için ise bu durum daha da farklıdır.

DAYANIŞMA HAREKETİNDE BUGÜNKÜ DURUM

12 Eylül ile birlikte dayanışma etkinlikleri Avrupa'nın değişik ülkelerinde yükseltildi. Süreç içerisinde bu çalışmalar yeni katılımlar, yeni yapılanmalar ve esnek yapıli merkezi perspektifli yönlendirmeler ile bugüne geldi. Bizlerin dışında da bir çok politik etkinlikler ve kişilikler bu çalışmalara kendi perspektifleri doğrultusunda katıldılar. Biz önce çalışmalarımızı, değişik politik etkinliklerden kişilikler ile, tek tek kimi kişiliklerin bir araya geleceği merkezi bir yapılanma içerisinde uluslararası kamuoyunu oluşturmaya yönelik bir örgütlülük düzeyinde yürütülmesi için girişimlerde bulunduk. Ortak bir merkezi yapılanmanın yanında ülkeler bazında da buna uygun yapılanmalar olabileceğini

ve özellikle Batı Avrupalının karşısında Türkiye'deki rejime karşı güçlü bir muhalefet görünümü ile çıkılmasını hedefledik. Ancak bu yaklaşımımız politik hareketlerin birbirlerine, genelde yaklaşımlar ile paralel yürüdü. Bu alandaki dağınıklık böyle merkezi bir örgütsel yapıya dönüşmedi. Yine buna paralel olarak "Sol-Birlik'i" benimseyen kadrolar ülkeler bazında ve kimi değişik meslek alanlarında ortak dayanışma etkinlikleri gerç ekleştirdiler. Belli dönemlerde Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu gibi kurumlarda ve uluslararası platformlarda ortak delegasyonlarla ortak etkinlikler gerçekleştirdiler.

Bizler çalışmalarımızı öncelikle ortak merkezi yapılanmanın gerçekleşmesine bağımlı kılmadan, bir taraftan onun gerçekleşmesini hedeflerken, diğer taraftan da kendi organizasyonlarımızı kendi ilişkilerimiz içerisinde bu çalışmalarımızı yürüttük. Aydınlar girişiminde olduğu gibi Türkiye'deki gelişmelere paralel olarak dayanışmanın daha etkin olabilmesi için o konulara uygun organizasyonların oluşmasına katkıda bulduk, onun etkinliklerinin gelişmesi için çalıştık, destekledik.

Bugün Batı Avrupa'da dayanışma etkinlikleri genellikle böyle bir çalışma anlayışı, böyle bir yapılanma içerisinde yürütülüyor. Tabii burada her ülkenin kendine özgü yapılanmaları var. Bunların tek tek ayrıntısına burada girilmedi, sadece yaklaşımlar üzerinde duruldu.

BATI AVRUPA'NIN TÜRKİYE'YE BAKIŞI, İLİŞKİLERİ.

Dayanışma çalışmalarında bulunduğumuz Batı Avrupa'nın Türkiye'ye bakışı önemli oluyor. Burada devletler düzeyindeki yaklaşımları s öylerken, bunlar değişmez olgular olarak ele alınmalı, bu politikaları belirleyen siyasi kadroların kamuoyu odaklarına kulaklarını tıkayamayacakları bilinmelidir.

Bilindiği gibi 12 Eylül ile birlikte Batı Avrupa'da hükümetler düzeyinde de Türkiye'deki darbeyi kınayanlar ve endişelerini dile getirenler oldu. Bu kınama ve endişeleri dile getirme siyasi iktidarların politik tercihlerine göre yansıdı. Bunun yanında yine İskandinav ülkelerinin sağ hükümetleri ile Orta Avrupa ve Akdeniz ülkelerindeki sağ hükümetlerin değerlendirmeleri, yaklaşımları farklı oldu. Sosyalistlerin iktidarda olduğu yerler ile, Sosyalist Enternasyonal'e bağlı partilerin değerlendirmeleri ve yaklaşımları da diğer sağ iktidarlardan ve partilerden ayrı farklılıklar taşıdı. Süreç içerisinde bu yaklaşımlarda değişimler de gözlemlendi. Bu süreçte siyasi iktidarların yer değiştirmesi, iktidara gelen partinin uluslararası kimi tercihleri ve değerleri de Türkiye'ye bakış açısında etken oldu.

Türkiye'nin Batı'nın çeşitli ittifakları içinde olduğunu ve bu ittifakların çoğunun patronunun ABD olduğunu anımsarsak Batı Avrupa Devletlerinin Türkiye'deki olup bitenleri bir yere kadar seslendirmenin ötesine

geçmeyeceği bilinmelidir.İşte dayanışmada,Fatı Avrupa devletlerinin gidebileceği bu sınırın limiti nereye kadardır?Bunu kestirmek,buna göre dayanışmada üslup tutturmak,sözlü ve yazılı argümanlarda buna göre dil kullanmak önemli oluyor.

12 Eylül ertesinde Amerika'da ABD yönetiminin görüşlerini yansıtan bir günlük gazetede Türkiye'deki darbeye ilişkin değerlendirmelerin yer aldığı makalede,"...İran ve Afganistan'daki gelişmelerden sonra o bölgede ABD'nin çıkarları Türkiye'deki demokrasi ve insan haklarının önüne geçmiştir" deniyor.

ABD yetkilileri bu görüşlerini sık sık Batı Avrupa devletleri üzerinde de seslendirdiler.Darbeden 4 yıl sonra da yine ABD yetkililerinden Dışişleri Bakan yardımcısı Elliott ABRAHAM Türkiye'ye yaptığı ziyaretten dönerken Avrupa'da yaptığı açıklamalarından birinde Avrupalılara seslenirken "Türkiye'de insan haklarının İsveç'tekine benzemesini isteyemezsiniz.Önce Türkiye'nin etrafındaki komşularına bakın!",diyor.Avrupa Konseyi çalışmaları içerisinde önemli gruplardan birinin başkanı bize "NATO" Atlantik Asamblesinin Konsey üzerindeki baskısından yakınıyor.

Altı yıldır Avrupa'nın değişik ülkelerinde eksikliklerimize rağmen dayanışma perspektifli önemli işler yapıldı.Ama bilinmeli ki karşımızda sadece 12 Eylül'ü yapanlar değil,onu yaptıran,onu destekleyen emperyalizmin baş patronu ABD ve onun etkilediği çevreler var.

Gözlemlerimiz arasında Batı Avrupa devletlerinin ve onların çeşitli kurumlarının son dönemlerde Türkiye'ye ilişkin bakış açılarında değişikliğe neden olan olgulardan biri de,Türkiye'de uygulana gelen bugünkü ekonomik politika ve buna bağlı olarak uluslararası finans kuruluşlarına ve yabancı sermayeye tanınan yeni olanaklardır.Eu yeni olanaklardan pay kapmak isteyen kimi uluslarüstü tekeller devletler üzerindeki etkileri ile Türkiye ile ilişkilerde "sürtüşme" değil,bu çıkarlar çerçevesinde "iyi" ilişkiler istediler.

Bu da Batı Avrupa devletlerinin kendileri için kabul ettikleri "demokrasi ve insan hakları" gibi yazılı metinlerdeki ortak değerlerinde Türkiye için aynı ölçüleri aramaz oldular.Burada şu açık görüldü ki Türkiye ile ekonomik ilişkileri daha alt düzeyde olan ülkeler ile,ekonomik ve askersel ilişkileri daha üst düzeylerde olan ülkeler arasında da "ortak değerlerimiz" dedikleri konularda Türkiye ölçeğinde farklı ağırlıklar ortaya çıktı.

Bu olguların yanında,Türkiye'deki kimi gelişmeler de hem devletler düzeyinde hükümetleri,hem de çeşitli kurum ve kuruluşları,kişilikleri çok farklı düzeylerde de olsa etkiledi.Daha çok bu etkilenmeler bugünkü Türkiye gerçeğinin yüzeysel dış görünüşünü öne çıkarıp,altı yıldır rejimdeki şekillenmenin demokrasi olup olmadığı,bunun "ortak değerlerimiz" dedikleri normlarla bağdaşıp bağdaşmadığı,bir tarafa itilerek,

kimi davalardaki tutukluların serbest bırakılması, sıkı yönetimin birçok ilde sona erdirilmiş olması, seçimlerin yapıyor olması, kimi yasaklı politikacıların yasaklara rağmen konuşabiliyor olması, içte olduğu gibi dışta da bu çevreleri etkiliyor. Bunlar 12 Eylül'ün ilk günleri ile bu günü karşılaştırıp sonuca gitmek istiyorlar.

Bu olayların sonucunda eğer bizler batılı sıradan demokrat insana da, politik insana da Türkiye'deki bu görüntünün üzerindeki perdeyi aralayıp gizlenen gerçeği gösteremezsek, Batı Avrupa demokrasi çevrelerinde de "işte Türkiye 12 Eylül öncesinde olduğu gibi kısıtlı bir demokrasiye dönüşüyor" yargısına varacağı kesindir. Kamuoyunu oluşturmada hükümetler üzerinde baskı unsuru olan kurum ve kuruluşlarla ilişkileri geliştirmede, bu ilişkilerin somut işe dönüşmesinde ise görev bize düşüyor.

NASIL BİR DAYANIŞMA ÇALIŞMASI YÜRÜTÜLMELİDİR?

- 1-Ülkelerdeki dayanışma girişimlerimizi örgütsel olarak, bulunduğumuz ülkelerin demokrasi güçlerinin değişik alanlardaki temsilcileri ile içiçe örmeliyiz. Buraya önemli kişilikler, popüler isimler, etkin örgüt temsilcileri, çeşitli politik kişiliklerin çekilmesi hedeflenmelidir. Kimi ülkelerde bu perspektifle oluşturulmuş yapılanmalar var. Ancak bunlar yeni yeni önemli etkin isimlerle takviye edilmeli, daha etkin hale getirilmelidir.
- 2-Bu çerçevede yapılanma oluşmamış ülkelerde bu perspektifli yapılanmaya yönelinmelidir. Burada ülkelerin üzgün koşulları ve ilişkiler elbetteki dikkate alınmalıdır.
- 3-Batı Avrupa kamuoyunu Türkiye konusunda düzenli, sistemli bilgilendirecek yayın işi çözümlenmelidir. Yayın faaliyetinde kısa bilgilendirme, bülten yanında Türkiye'deki kimi konulara ilişkin, gelişmelere ilişkin inceleme, araştırma, derleme yazılar içeren rapor, broşür vb. yayın faaliyetleri de yapılmalıdır.
- 4-Avrupa devletlerinin ortak kuruluşlarından politik ve ekonomik etkinlikleri olan Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu üzerinde daha etkin, bilinçli, hedefli ve sistemli çalışma yürütülmelidir.
- 5-Uluslararası çeşitli kuruluşlarla ilişkiler, olanaklı olanlar için, daha sistemli hale getirilmeli, gerçekleştirilebiliniyorsa bu kuruluşlarla ülkemizden bu kuruluşlara üye olan çeşitli örgütlerle aralarında yıllık eylem programları yapılmalıdır. Bu kuruluşların uluslararası kimi devletler düzeyindeki toplantılarında, hükümetler dışı temsili konumları, sorunlarımızı bu platformlara taşımada iyi değerlendirilmelidir.
- 6-Demokrasi ve insan hakları temelinde Avrupa kamuoyunda etkin olabilecek kimi konular kampanyalar biçiminde ele alınmalı ve kampanyalar örgütlenmelidir.

7-Dayanişma çalışmalarının yürütümü için ülkelerdeki kadro düzenlemeler yapılmamış yerlerde kadro düzenlemeleri bir an önce yapılmalı. Bunlara gerekli olan maddi kaynaklar da yaratılarak kendi aralarındaki koordinasyon da sağlanmalıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV
TARİH ARAşTIRMA VAKFI

11-12 EYLÜL 1986 ESSEN TOPLANTISI KARARLARI.

Dayanışma etkinlikleri, bugün doğrudan rejimin çökertilmesine, onun iç ve dış desteklerinin zayıflatılmasına yönelik özü itibarıyla politik bir etkinliktir. Dayanışma hareketinin karşısında, yalnızca bugünkü rejim değil, bu rejimi oluşturan, onu destekleyen ABD emperyalizmi ve onun etkilediği çevreler de vardır. Bu durum; dayanışma çalışmalarının kapsamı, birlikte çalışılacak güçlerin genişliğini belirlerken aynı zamanda dayanışma etkinliklerinin uzun erimli, kalıcı örgütlenmesi olan, deney ve ilişki birikimini zorunlu kılan, kısa ve uzun vadeli programları olan bir çalışma haline gelmesini zorunlu kılıyor.

Rejim, manevralarıyla, manevralarının örgütlü ve yaygın propagandasıyla, bu yolda emperyalizmin yoğun desteğiyle; Batı Avrupa kamuoyu gözünde yüzeysel görünümünü oldukça değiştirebilmiş ve böylece insan haklarını çiğnemesini, baskı ve terörünü gizleyebilme olanakları elde etmiştir. Batı Avrupa'nın Reagan politikasını destekleyen gerici çevreleri, çıkarları nedeniyle, rejimin diktatoryal niteliğini görmemezlikten gelip, demokrasiye geçildiği görüşünü Avrupa kamuoyuna kabul ettirmeye çalışırken, 12 Eylül'ün ilk günleriyle bugünü karşılaştırıp aldatmalarını kanıtlamaya çabalıyorlar.

Bugüne kadar, genellikle rejimin baskı, terör ve insan haklarını çiğnemesini sergilerken, bugün bir taraftan bunu sürdürmeye devam etmek ve buna paralel olarak da ülkemizde yükselen demokrasiyi kazanma savaşımını, onun somut adımlarını, kazanımlarını ve bunların nazıl kazanıldığını yakından izlemek, hedeflediğimiz çevreleri anında bilgilendirmek, dayanışmaya bu savaşıma destek olacak bir nitelik kazandırmak durumundayız.

Bu yeni durum, çalışmalarımızın verimliliğini yükseltmemizi, bilgi akışını hızlandırmamızı, tüm Avrupa çapında eş zamanlı etkinlikler örgütlememizi zorunlu kılıyor.

Hedeflenen bu çalışma anlayışını yaşama geçirebilmek için:

1-Dayanışma çalışması yürüttüğümüz ülkelerdeki, dayanışma birimlerinden, olanaklar ölçüsünde geniş katılımlı, dayanışma hareketinin 'genel kurulu' işlevi görebilecek anlayışta bir yıllık periyotlarla toplantılar örgütlenmesine;

2-Her ülkedeki dayanışma birimlerinden birer temsilcinin katılımı ile oluşacak eşgüdüm ve yönlendirme kurulunun üç aylık periyotlarla ve ayrıca gerektiğinde bir araya gelmesine, gerekli görüldüğünde katılımı

genişletebilmesine, çalışmalarını ülkelerdeki dayanışma birimleri ve uzmanlık komisyonları kurarak yürütmesine;

3-İngilizce,fransızca,almanca ve türkçe olmak üzere dört dilde,tüm ülkeler dayanışma birimlerinin katılımı ve desteğiyle merkezi bir yayın çıkarılmasına,giderlerinin tüm ülkeler dayanışma birimlerinin katılımı ile oluşacak merkezi bütçeden karşılanmasına:Bu yayının merkezinin Fransa olmasına,ingilizce basım ve dağıtımının İngiltere'den,fransızca basım ve dağıtımının Fransa'dan,almanca basım ve dağıtımının Almanya'dan,türkçe basım ve dağıtımının her ülkenin kendi ihtiyaına göre kendince yapılmasına;

4-Avrupa Parlamentosu'na,Avrupa Konseyi'ne yönelik çalışmaların,merkezi düzeyde ve tek tek ülkelerde süreklilik kazandırılmasına,bunu sağlayabilecek çalışmaların ve örgütlenmenin yönlendirici kurulca belirlenerek ülkelere bildirilmesine;

5-Özellikle B.M. düzeyinde etkinliği olan uluslararası kuruluşlar olmak üzere uluslararası kuruluşlarla ilişkileri geliştirerek uluslararası platformları değerlendirmenin amaçlanmasına ve bu yolda yönlendirme kurulunun görevlendirme yapmasına;

6-Dayanışma birimlerinin buldukları ülkelerdeki şili,Güney Afrika gibi ülkelere ilişkin dayanışma çalışması sürdüren örgütlenmelerle ilişkilerin geliştirilmesine,güç birliği yapmaya yönelik çalışmaların hızlandırılmasına ve süreklilik kazandırılmasına;

7-Bugüne kadarki çalışmalarımıza ilişkin belgelerin derlenmesi,yayına hazırlanması,dayanışma birimlerinin dokümanları en kısa zamanda iletmesine;

8-Türkiye'de demokrasi için uluslararası "bildirge ve ağrı" nerisinin araştırılarak karar haline getirilmesine;

9-Batı Avrupa'da güncellenen,hükümetler düzeyinde tartışılmakta olan ve politik mültecilerin geleceğini yakından ilgilendiren gelişmeler karşısında ortak bir tavır almak üzere ortak bir açıklamanın hazırlanması için hukukçu arkadaşlarımızın görevlendirilmesine,bu konuda dayanışma birimlerinin buldukları ülkelerdeki durum ve uygulama konusunda rapor hazırlayarak dayanışma merkezine iletmesine; Bu alışmanın Genel Politik Af kampanyasının yeniden yükseltilmesi talebiyle bağlanarak hazırlıkların başlatılmasına;

10-Aydınlar Girişimi'nin çalışmalarının desteklenmesine,yayınlarının yaygınlaştırılmasına yardımcı olunmasına,karar verilmiştir.

Dayanışma etkinlikleri, bugün doğrudan rejimin çökertilmesine, onun iç ve dış desteklerinin zayıflatılmasına yönelik özü itibarıyla politik bir etkinliktir. Dayanışma hareketinin karşısında, yalnızca bugünkü rejim değil, bu rejimi oluşturan, onu destekleyen ABD emperyalizmi ve onun etkilediği çevrelerde vardır. Bu durum; dayanışma çalışmalarının kapsamını, birlikte çalışılacak güçlerin genişliğini belirlerken aynı zamanda dayanışma etkinliklerinin uzun erimli, kalıcı örgütlenmesi olan, deney ve ilişki birikimini zorunlu kılan, kısa ve uzun vadeli programları olan bir çalışma haline gelmesini zorunlu kılıyor.

Rejim, manşuralarıyla, mandoralarının örgütlü ve yoğun propogandaıyla, bu yolda emperyalizmin yoğun desteğiyle; Batı Avrupa kamuoyu gözünde yüzyıllık görünümünü olukca deşirebilmiş ve böylece insan haklarını çiğnemesini, baskı ve terörünü, gizleyebilme olanakları elde etmiştir. Batı Avrupa Reagan politikasını destekleyen gerici çevrelere şikâretleri nedeniyle, rejimin diktatoryel niteliğini görmemezlikten gelip, demokrasiye geçildiği görüşünü Avrupa kamuoyuna kabul ettirmeye çalışırken, 12 Eylül'ün ilk günleriyle bugünü karşılaştırıp aldatmacalarını kanıtlamaya çalışıyorlar.

Bugüne kadar, genellikle rejimin baskı, terör ve insan haklarını çiğnemesini sergilerken bugün bir taraftan bunu sürdürmeye devam etmek ve buna paralel olarak da ülkemizde yükselen Demokrasiyi kazanma savaşımını, onun somut adımlarını, kazanımlarını ve bunların nasıl kazanıldığını yakından izlemek, hedeflediğimiz çevreleri anında bilgilendirmek,

4. Avrupa Parlamentosuna, Avrupa Konseyine yönelik çalışmaların, merkezi düzeyde ve tek tek ülkelerde süreklilik kazandırılmasına, bunu sağlayabilecek çalışmaların ve örgütlenmenin yönlendirici kurulca belirtilerek ülkelere bildirilmesine;

5. Özellikle B.M. düzeyinde etkinliği olan uluslararası kuruluşlar olmak üzere uluslararası kuruluşlarla ilişkileri geliştirerek uluslararası platformları değerlendirmenin amaçlanmasına ve bu yönde yönlendirme kurulunun görevlendirme yapmasına;

7. Bugüne kadaraki çalışmalarına ilişkin belgelerin derlenmesi, yayına hazırlanması, dayanışma birimlerinin dokümanları en kısa zamanda iletmesine;

6. Dayanışma birimlerinin bulunduğu ülkelerdeki Şili, Güney Afrika gibi ülkelere ilişkin dayanışma çalışmaları sürdüren örgütlenmelerle ilişkilerin geliştirilmesine, güç birliği yapmayı yönelik çalışmaların hızlandırılmasına ve süreklilik kazandırılmasına;

8. Türkiye'de demokrasi için uluslararası "bildirge ve eylem" önerisinin araştırılarak karar haline getirilmesine;

9. Batı Avrupa'da güncellenen, hükümetler düzeyinde tartışılmakta olan ve politik müzakerelerin geleceğini yakından ilgilendiren gelişmeler karşısında ortak bir tavır almak üzere ortak bir açıklamanın hazırlanması için hukuki arkadaşlarımızın görevlendirilmesine, bu konuda dayanışma birimlerinin bulunduğu ülkelerdeki durum ve uygulamaya konusundaki rapor hazırlayarak ^{dayanışma} merkeze iletmesine;

Bu rahmeten Genel Politik Af kompozisyonun
yeniden yükseltilmesi talebiyle bağlanarak
hazırlıkların başlatılmasına;

10- Aydınlar girişiminin rahmetlerinin
desteklenmesine, yayınlarının yaygınlaştırılmasına
yardımların alınmasına * karar verilmiştir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

11.9.86

Gündem Üzerinde
Şöz evlanlar

2. G. maddesi
Konuşanlar.

- x1) Süleyman Üstün
- x2) Hasan Özcan
- x3) Enis Üzer.
- x4) Cahit Baylan
- +5) Bulent Tarahoglu
- x6) Süleyman Üstün
- x7) Mahmut Döğen
- x8) Ekrem Aydın
- x9) Enis Coşkun
- x10) Hayrullah Hekare
- x11) Cemal Kural
- x12) İnal Doğan
- x13) Serap Yıldız
- x14) Turgan Arınur
- x15) Ersoy Pesun
- x16) Halit Erdem
- x17) Güneş

12.9.86

3. G. maddesi
Konuşanlar.

- x1) A. Muhtar Şükür
- x2) Cahit Baylan
- x3) Süleyman Üstün
- +4) Doğan Görsen
- x5) Yücel Ferizoglu
- x6) Halit Erdem
- x7) Akat Sayın
- +8) Mahmut Döğen
- +9) İnal Doğan
- x10) Hüseyin Şekir
- x11) Hayrullah
- +12) Cemal Kural
- x13) Tunan Afa
- x14) Dilruba Yener
- x15) Mustafa Torun.
- 16) Ersoy Torun
- +17) Serap Erdem
- +18) H. Özcan
- x19) Bulent Tarahoglu
- x20) Mustafa Tokmuş
- x21) Enis Coşkun
- x22) S. Üstün
- x23) Muhsin.